

Wiadomości z kraju

DNIPRO INC.
1916 Welsh Rd. Unit 3
Philadelphia, PA 19115

215-969-4985 215-728-6040

Nasze Usługi i Serwisy:

- Paczki morskie i lotnicze do Ukrainy i innych krajow.
11-ta paczka bezpłatna
- bezpłatny odbior z domu
- Transfery pieniezne do Europy Srodkowej i Wschodniej od \$4.50
- Przesylka samochodow osobowych i transportowych
- Karty telefoniczne, elektroniczne slowniki i upominki
- Lotnicze przesyłki do 7-miu dni
- Duzy wybor CD

NIERUCHOMOŚCI FLORYDA

- ✓ Inwestycje
- ✓ Nowe osiedla
- ✓ Domy
- ✓ Mieszkania

Iwona Wajszczak
941-685-3290

WIELOLETNIE DOŚWIADCZENIE
I PROFESJONALIZM

www.IwonaSellsFlorida.com
IwonaSellsFlorida@gmail.com

4924 Tamiami Trail South
Sarasota, FL 34231

MARINA KLIMKINA

YOUR NEIGHBOR
REAL ESTATE ADVISOR

267-253-0052 Cell
marinaklim32@gmail.com

RE/MAX ELITE

ILYA VOROBAY team
sold more then 500 homes

Работаем по всей Пенсильвании
Покупка, продажа, рент недвижимосту
Помогу получить MORTGAGE

NAPRAWA KOMPUTEROW: Desktop, Laptop and Serwer

Projektowanie, Montowanie i Konfiguracja
Office and home network

- ☞ **Bezpłatna diagnostyka**
- ☞ **Parental control service**
- ☞ **Wykonywanie komputera na zamówienie**
- ☞ **Usuwanie wirusow**
- ☞ **Odtworzenie informacji**

267-971-5807

MARZYSZ O WŁASNYM DOMU NA FLORYDZIE?

PROFESJONALNA POMOC W ZAKUPIE I SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI

22 LATA DOŚWIADCZENIA
W POMOCY PRZY REALIZACJI MARZEŃ
O POSIADANIU DOMU NA FLORYDZIE

Tampa Bay
Sarasota
Charlotte County
Manatee

YOULIST REALTY

- ▼ Уникальная возможность покупки distressed real estate.
- ▼ 30%-40% ниже рыночной цены.
- ▼ Объекты недвижимости эксклюзивны и их нет на открытом рынке.

(215)447-8725

Email: sales@easyhomesfinder.com

Web: www.easyhomesfinder.com

Transition Consulting

CALL TODAY!

(610) 427-8514 EXT. 101

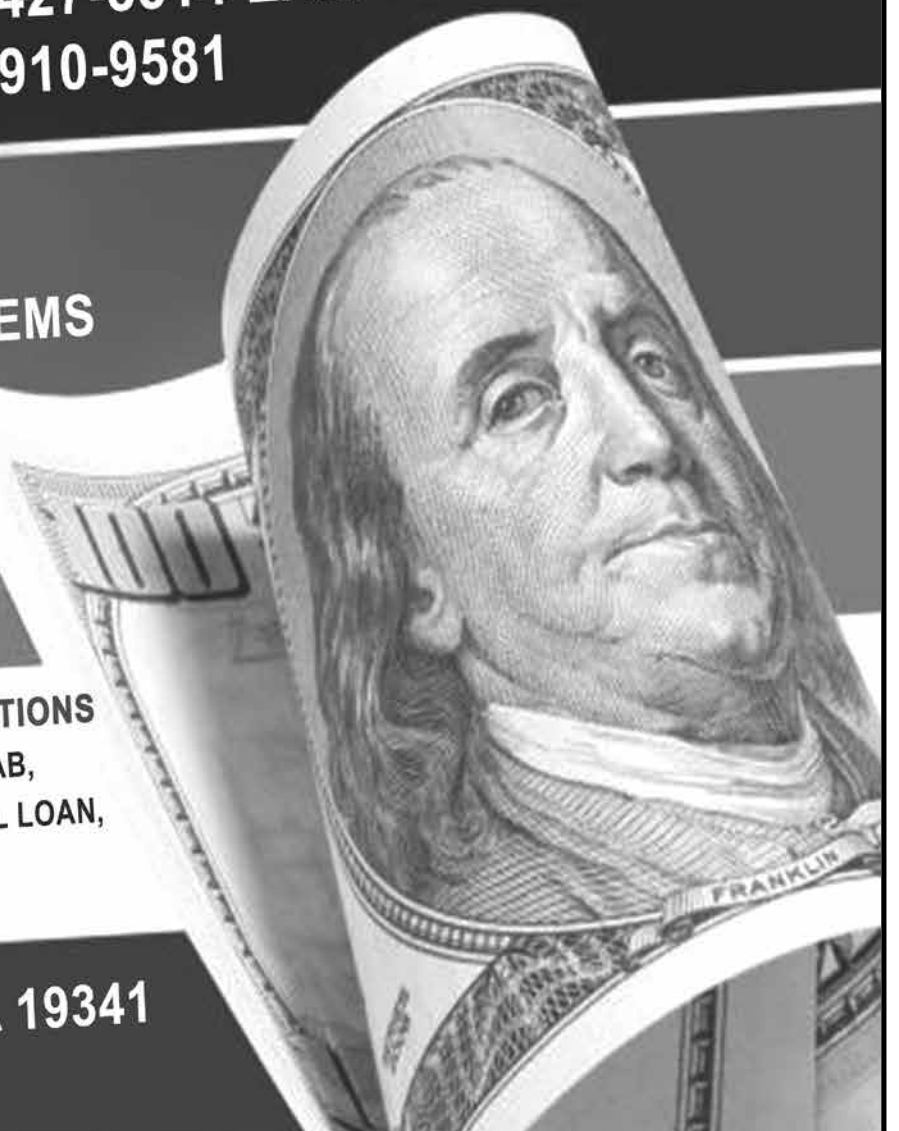
(610) 910-9581

FINANCING AND LENDING
WE CAN SOLVE YOUR FUNDING PROBLEMS

IF YOU NEED FUNDING FOR ANY TYPE
OF REAL ESTATE INVESTMENT,
WE CAN MAKE THAT HAPPEN

WE ASSIST IN CARES ACT SBA 7(A) RELIEF LOAN APPLICATIONS
LONG- OR SHORT-TERM FINANCING. PURCHASE, REFINANCE, REHAB,
BRIDGE, CONSTRUCTION, MULTI FAMILY, APARTMENT COMMERCIAL LOAN,
LOANS FOR RENTAL PROPERTIES, AND DEVELOPMENT.
RESIDENTIAL & COMMERCIAL • DEBT OR EQUITY

64 E UWCHLAN AVE #480 EXTON, PA 19341

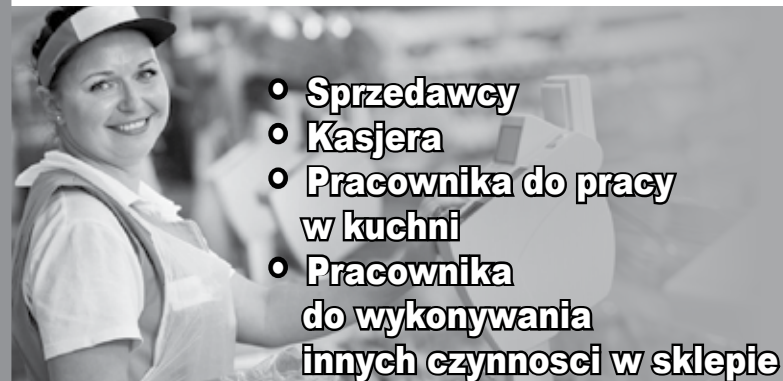

OGŁOSZENIA

WORLD OF FOOD | NY·NJ·PA

**PILNIE POSZUKIWANI PRACOWNICY
NA STANOWISKA:**

- Sprzedawcy
- Kasjera
- Pracownika do pracy w kuchni
- Pracownika do wykonywania innych czynności w sklepie

Zostan członkiem naszego zespołu
TEL: 718-412-3400 EXT.1529
EMAIL: HR@NetCostMarket.com

Można również wypełnić ankietę w naszym sklepie.

Wymagane pozwolenie na prace w USA

OPUBLIKUJ REKLAMĘ W SEKCJI "OGŁOSZENIE":

 ✓ **ZADZWOŃ:** 267-971-5765

Podaj tekst reklamy i użyj karty debetowej / kredytowej.

 ✓ **Wytnij FORMULARZ KLASYFIKACJI**

Załącz do niego czek lub Pieniądze w gazetach firmowych i rynkowych i przelać do redakcji:

PO Box 579, Warrington, PA 18976
KUPON REKLAMA OGŁOSZENIE FORM

Wypełnij kupon i wyślij na nasz adres:

PO Box 579, Warrington, PA 18976,

prześlij faksem: 267-684-6338

Opublikuj ogłoszenie w sekcji "Classified"

Twój tekst: _____

_____

Data _____

_____ 1 tydzień _____ 2 tygodnie _____ Miesiąc

 Płatność: _____ Czek _____ Money Order _____ Karta Kredytowa
 Card # _____ data ważności _____

Imię, nazwisko na karcie _____ Adres: _____

Miasto _____ Stan _____ Kod _____

Tel. # _____

ZAKŁAD SAMOCHODOWY

ZARTUDNI MECHANIKA Z PODSTAWOWA ZNAJOMOSCIA ZAWODU.

ZAPEWNI NARZEDZIA I WYSOKIE ZAROBKI.

BODY SHOP POSZUKUJE: MECHANIKA, MALARZA I POMOCNIKA

WYNAGRODZENIE W ZALEZNOŚCI OD KWALIFIKACJI

PO DODATKOWE INFORMACJE PROSZE DZWOŃC:

Vitalij 267-980-6045
DOBRCZE ROZWIJAJĄCA SIE FIRMA

Spożywcza z siedzibą w Bensalem

PILNIE POTRZEBUJE PRACOWNIKÓW

do sprzątania a także do konserwacji urządzeń.

Elastyczne godziny pracy. Wymagana minimalna znajomość języka angielskiego i uregulowany status prawny.

Dobre warunki płacy. Możliwość awansu.

KONTAKT TELEFONICZNY: 267-342-0659

FAVORITE HOME CARE

POSZUKUJE DO PRACY HOME HEALTH AIDS.

DOWOLNY ROZKLAD

GODZIN PRACY

WYMAGANA PODSTAWOWA

ZNAJOMIOSC JEZYKA

ANGIELSKIEGO I ROSYJSKIEGO

WYSOKIE WYNAGRODZENIE

PO DODATKOWE INFORMACJE PROSZE

DZWOŃC: 267-839-0011

FIRMA TRANSPORTOWA POSZUKUJE

KIEROWCOW Z CDL KLASA A.

PRACA NA STEPDECK I FLATBED

ZAROBKI PRZEWYSZAJA ŚREDNIE PLACE

REGIONALNE I DALEKIE TRASY.

WYMAGANY MINIMUM 2 LETNI STAZ PRACY.

Telefony kontaktowe:
(516) 410-7261, (609) 892-5004
POSZUKUJEMY PRACOWNIKA

NA STANOWISKO:

HVAC Refrigeration Technician oraz

Pomocnika

Dobre warunki pracy i płacy.

Po dodatkowe informacje proszę dzwonić:

215-535-8100
CLERK BUSINESS ADMINISTRATOR

PILNIE POSZUKIWANY NA STALY ETAT.

Wymagana znajomość języka angielskiego oraz komputera.

Firma znajduje się w Warminster PA

Dobre warunki pracy i płacy. Świeta i dni wolne opłacane.

TEL: 215-962-1539
LET'S MOVE
PRZEPROWADZKI:

DOMU, APPARTMENTU ALBO BIURA

DOWOLNE MIEJSCE W STANACH ZJEDNO-

CZONYCH AMERYKI.

POSIADAMY LICENCJE I UBEZPIECZENIE.

USUWAMY DOWOLNY GRUZ.

Edik: 215-824-7197
267-991-0244
267-836-2445
JUNKYARD W SOUTH JERSEY

POSZUKUJE PRACOWNIKÓW

Z DOSWIADCZENIEM DO

ROZBIORKI SAMOCHODÓW.

Mile widziane posiadanie własnych narzędzi.

Wynagrodzenie \$1000 plus na tydzień.

Wynagrodzenie pomocnika \$750 plus na tydzień.

Pomoc przy zakwaterowaniu.

TEL: 646-673-5889
TRAILER DRY VAN

zatrudni kierowców z CDL Class A

Praca na wschodnim wybrzeżu, 4-5 dni w tygodniu

Doswiadczenie w zawodzie nie mniejsze niż 1 rok

Wynagrodzenie \$1 za mile lub 30% Gross
Elastyczny wymiar czasu pracy
TELEFON: 267-297-9137
ZAKŁAD FRYZJERSKI

W HAVERTON PA

natychmiast zatrudni fryzjera

na cały etat lub poł etatu

 Proszę dzwonić: **610-789-2319**
DIJAS FOODS DISTRIBUTION INC

Poszukuje pracowników przy produkcji

i pakowaniu towarów.

Praca na pełny etat. Wymagana minimalna znajomość

języka angielskiego i uregulowany status prawny.

Dobre warunki pracy i płacy. Możliwość awansu.

 KONTAKT TELEFONICZNY: **267-342-0659**
PRZYGOTOWANIE DO EGZAMINU

NA PERMIT/LICENCJE CDL

(KOMERCYJNE PRAWO JAZDY) W CIĄGU

3-6 DNI W JEZYKU ROSYJSKIM. USTALANIE

TERMINU EGZAMINU. PŁATNE SZKOLENIE.

PO ZDANIU EGZAMINU ZAPEWNIENIE 100%

MIEJSCA PRACY CDL.

 Tel: **267-323-9437, 203-570-4915,**
347-224-3893

 Przyjme do pracy
 doświadczona kosmetyczka.
 Perspektywa awansu
 tel: 215-343-0350 Ex.6

ATH-MONT GEAR COMPANY
 Poszukujemy pracownika na
 stanowisko FREZERA

- Stała praca
- opłacamy wakacje i święta
- oferujemy ubezpieczenie medyczne

Telefon: 215-355-5146
Fax: 215-355-3570
PRZEPROWADZKI MIESZKAN,
BIUR I FIRM
PRZEWOZ KLIENTÓW NA
LOTNISKO (Zniżki dla osób
starszych)
ODSWIEŻANIE KARPETÓW I
DYWANÓW

 Posiadamy referencje i
 ubezpieczenie mienia na czas
 przewozu

Telefon: (215) 669-1386
WYKONUJEMY WEWNĘTRZNE I
ZEWNĘTRZNE PRACE BUDOWNICZO
REMONTOWE W ROZNEJ SKALI
ZŁOŻONOŚCI.

 ♦ Prace hydrauliczne
 i elektryczne.

 ♦ Przebudowujemy kuchnie,
 łazienki i piwnice.

 Usługi wysokiej jakości wykonane w ustalonym terminie
 Posiadamy licencje i ubezpieczenie.

Telefon: 215-300-9356
NIKSEN -
TELEKOMUNIKACYJNA FIRMA

 pracująca w 15 stanach USA poszukuje
 PRACOWNIKÓW

OBSŁUGUJĄCYCH TOWER CLIMBING.

DOSWIADCZENIE PRACY MILE WIDZIANE

BARDZO DOBRE WARUNKI PRACY I PŁACY

FIRMA ZATRUDNI TAKŻE PRACOWNICÓW

NA STANOWISKO: SUBCONTRACTOR,

WYGODNE WARUNKI PRACY

TELEFON: 732-642-3300
POSZUKIWANI KIEROWCY
DO PRZEWOZU PRODUKTÓW
NAFTOWYCH

Bonus na start \$5,000

Lokalne zlecenia, codzienne powroty do domu

Średnie wynagrodzenie \$450 na dzień

Wymagane posiadanie CDL,

2-letnie doświadczenie

HAZMAT konieczny

Po dodatkowe informacje proszę dzwonić:

609-502-1789
FIRMA PRODUKUJĄCA
ALUMINIOWE OKNA
I SYSTEMY FASADOWE

Poszukuje pracowników do montażu okien i drzwi.

Wymagany uregulowany status prawny.

Dobre warunki pracy i płacy. Możliwość otrzymania

ubezpieczenia medycznego.

LOKALIZACJA - BENSLEM.

 KONTAKT TELEFONICZNY: **215-300-3031**
Wykonujemy prace o różnym stopniu
złożoności:

Prace wewnętrzne: malowanie, parkiet, laminat,

płytki ceramiczne, schody. Remont łazienek

i kuchni. Wykańczanie piwnic

Prace na zewnątrz: hardscaping, landscaping,

klaby, kwietniki, mulch, ogrodzenia, deki, prace

w cemencie i betonie

 Telefon: **215-588-8466**
KOMPLEKS KAPIELOWY

poszukuje pracowników na stanowisko:

kucharza, kelnera i osoby do sprzątania.

Telefon: 215-942-4646

WIADOMOŚCI

SZYMON HOŁOWNIA PO SPOTKANIU Z PREZYDENTEM. "WYROK JEST JEDNOZNACZNY"

- Uważam, że wyrok sądu jest jednoznaczny i panowie Kamiński i Wąsik zostali prawomocnie skazani - powiedział marszałek Sejmu Szymon Hołownia po spotkaniu z prezydentem. Ich rozmowa dotyczyła skomplikowanej sytuacji prawnej wokół polityków PiS. Hołownia stwierdził, że kryzys nie może być eskalowany i nikt nie powinien doprowadzać do "niepotrzebnych emocji".

Hołownia opisał przebieg swojego poniedziałkowego spotkania z Dudą. Przekazał, że on - jako marszałek Sejmu - oraz prezydent pozostali przy swoich stanowiskach ws. mandatów Wąsika i Kamińskiego. - Pan prezydent podtrzymuje swoje przekonanie, że panowie Kamiński i Wąsik zostali prawomocnie i skutecznie ułaskawieni. Natomiast ja stoję na stanowisku, że wyrok sądu okręgowego jest jednoznaczny i pociąga za sobą konsekwencje - powiedział Hołownia.

- Są bardzo istotne różnice między nami, ale cała rozmowa toczyła się w poczuciu odpowiedzialności za państwo. Prezydent i ja jako marszałek Sejmu, mimo różnicy stanowisk, musimy zadbać o to, aby tego kryzysu nie eskalować i nie doprowadzać do niepotrzebnych emocji, których mamy dostatecznie dużo - dodał.

Sprawa M. Kamińskiego i M. Wąsika. Szymon Hołownia wygasił mandaty posłów

Sytuacja prawna wokół polityków PiS Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika jest skomplikowana. Hołownia wygasił mandaty poselskie obydwu polityków po tym, jak Sąd Okręgowy w Warszawie uznał ich za winnych przestępstw w tzw. aferze gruntowej. Politycy PiS byli oskarżeni o podżeganie do korupcji i fałszowanie dokumentów.

Sprawa ma swój początek w 2015 roku, kiedy to w marcu Sąd Rejonowy Warszawa-Śródmieście skazał w I instancji byłych szefów CBA Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika na trzy lata więzienia m.in. za przekroczenie uprawnień i nielegalne działania operacyjne CBA podczas "afery gruntowej" w Kamiński i Wąsik odwołali się od decyzji o wygaszeniu mandatów do Sądu Najwyższego.

Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych SN uchyliła postanowienie marszałka o wygaszeniu mandatu Macieja Wąsika. Status Izby Kontroli Nadzwyczajnej jest podważany, również przez europejskie instytucje, jak choćby TSUE.

STRAŻ GRANICZNA NIE MA ZŁUDZEŃ. WIDAĆ TO W STATYSTYKACH

W niedzielę nikt nie próbował nielegalnie przekroczyć granicy polsko-białoruskiej - donosi Straż Graniczna. To kolejny taki przypadek w ciągu ostatnich dni. Według oficjalnych statystyk SG migranci są coraz mniej aktywni na tym odcinku.

Straż Graniczna przekazała, że w niedzielę nie odnotowano żadnych prób nielegalnego przekroczenia granicy polsko-białoruskiej. To kolejny taki przypadek w ciągu ostatnich dni.

Jak informowaliśmy w Interii, podobna sytuacja miała miejsce również w czwartek. Był to pierwszy taki przypadek od ponad dwóch tygodni, ponieważ wcześniej nikt nie próbował przedostać się przez granicę jeszcze przed Bożym Narodzeniem, 21 grudnia.

Granica Polska-Białoruś. Kolejny taki przypadek Z komunikatu opublikowanego w mediach społecznościowych wynika, że od początku stycznia odnotowano łącznie 25 prób nielegalnego przejścia z Białorusi do Polski.

W piątek i w sobotę dostrzeżono po jednej próbie, lecz za każdym razem na widok polskich pograniczników jeden z cudzoziemców oddalał się od bariery na granicy.

Choć mowa dopiero o pierwszym tygodniu tego roku, to względem poprzednich lat zaobserwowano wyraźny spadek aktywności na tym szlaku. W styczniu 2023 roku w ciągu całego miesiąca odnotowano 1,5 tys. przypadków, z kolei w 2022 roku około tysiąca.

Granica Polska-Białoruś. Liczba migrantów spada Według danych Straży Granicznej, w całym 2023 roku na granicy polsko-białoruskiej było blisko 26 tys. prób nielegalnego jej przekroczenia.

W maju i czerwcu zanotowano ich po około 3 tys. W lipcu było 3,8 tys. takich prób, w sierpniu blisko 2,8 tys., we wrześniu - niespełna 1,1 tys., w październiku - 2 tys. prób, a w listopadzie - blisko 1,5 tys.

W grudniu zauważalny był ich spadek, odnotowano około 450 takich prób na odcinku ochranianym przez podlaski oddział SG.

"POLAKOWI TO JA NIE MUSZĘ". AWANTURY O NIEMIECKIE KONTROLE NA GRANICY

Mieszkańcy Zgorzelca mają dość korków wywołanych kontrolami granicznymi wprowadzonymi przez niemieckie służby. Burmistrz miasta jest bezradny. Na moście granicznym dochodzi już do pyskówek z niemieckimi funkcjonariuszami.

- 7 stycznia Zgorzelec był kompletnie nieprzejezdny. Taka sytuacja jest nie tylko uciążliwa w zwykłych życiowych sprawach. Sądzę, że to utrudni dotarcie na czas karetkom oraz straży pożarnej. To powoduje bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia mieszkańców miasta - relacjonuje nam Tomasz, mieszkaniec Zgorzelca.

- To się powtarza regularnie. Nie można dojechać do sklepu, do szkoły, do pracy. Zastanawia mnie, czemu nikt z rządzących, zarówno w Zgorzelcu, jak i rządzie, nic z tym nie robi? - oburza się rozmówca WP.

Jakub, Polak mieszkający w Görlitz (tuż za polsko-niemiecką granicą) relacjonuje, że 2 stycznia wieczorem Zgorzelec był tak zakorkowany, że nie mógł wrócić z dziećmi do domu. Porzucił samochód po polskiej stronie, wraz z żoną i maluchami poszli na piechotę. - Mieszkam w Görlitz, ale robię zakupy czy nawet chodzę do paczkomatu po polskiej stronie. Kiedy pojawia się korek, nie sposób pokonać kilkuset metrów, a proponowane rozwiązanie, aby jechać z centrum jednego miasta do centrum drugiego przez przejście graniczne oddalone o 12 km, nie jest według mnie poważne - dodaje.

Zgorzelec. Mieszkańcy mają dość niemieckich kontroli W Zgorzelcu rośnie oburzenie na działania niemieckich służb, które 16 października wprowadziły kontrole na polsko-niemieckiej granicy - konkretnie autostradzie A4. Przypomnijmy: niemieccy funkcjonariusze sprawdzają, czy auta jadące do Niemiec wiozą migrantów, poruszających nielegalnym szlakiem przez Rosję, Białoruś i Polskę.

Na autostradzie auta muszą zwolnić przed patrolami, następnie powstaje korek. Jego skutkiem jest potok aut, zjeżdżających z głównej drogi, aby pokonać granicę mostem w centrum Zgorzelca. Następnie auta te zaczynają blokować wszystkie uliczki prowadzące do wejścia na most graniczny. Również na moście odbywają się kontrole wybranych aut. W ten sposób dochodzi do blokady całego miasta.

"Niech Bóg ma nas, mieszkańców Zgorzelca, w swojej opiece. Kontrole przedłużone do 15 marca 2024!" - piszą na Facebooku mieszkańcy i klną w obu językach. Według naszych rozmówców, gdy blokowane są boczne uliczki Zgorzelca, dochodzi do awantur z ich mieszkańcami, którzy sami nie mogą już wyjechać spod domu. Na Facebooku kierowcy ostrzegają się,

że na niektórych ulicach rozrzucone są gwoździe pod koła aut objeżdżających korek.

Jeden z Polaków opisuje, jak złożył skargę na skandaliczne niemieckich policjantów: - W listopadzie zostałem zatrzymany na moście i poproszony o zjechanie na pobocze. Po okazaniu swoich dokumentów, poprosiłem policjanta o okazanie jego legitymacji służbowej. W odpowiedzi usłyszałem "Polakowi nie muszę nic pokazywać". Jeden z funkcjonariuszy powiedział mi, że jeżeli dalej będę zadawał takie pytania, "to przestaną być tacy mili" - relacjonuje rozmówca WP.

Za zachowanie niemieckich policjantów złożył w komisariacie w Sankt Augustin. Następnie dowiedział się, że postępowanie zostało zawieszono. To z powodu skargi policjanta na zachowanie kontrolowanego.

Burmistrz Zgorzelca: nie możemy zabronić sąsiadom - Burmistrz Zgorzelca Rafał Gronicz już kilkakrotnie poruszał temat utrudnień komunikacyjnych, które są skutkiem kontroli granicznych. Pisał w tej sprawie do premiera Saksonii Michaela Kretschmera, rozmawiał z nadburmistrzem Goerlitz Octavianem Ursu i szefem policji federalnej w Ludwigsdorfie - komentuje dla WP Renata Burdosz z Urzędu Miasta w Zgorzelcu.

- Dzięki tym rozmowom udało się doprowadzić do zmiany sposobu kontrolowania, dzięki czemu ruch na moście granicznym w mieście już nie jest zatrzymywany, a jedynie spowolniony. Szukamy wspólnie rozwiązań problemu. Będziemy też kontaktować się w tej sprawie z polskim MSZ. Musimy prosić o pomoc, bo jako samorząd nie mamy wpływu na decyzje o kontrolach granicznych u naszych sąsiadów - dodaje urzędnik.

Władze miasta apelują do kierowców, aby w przypadku korków na autostradzie A4, pamiętali o tym, że Zgorzelec nie jest jedyną alternatywą. - Most graniczny w naszym mieście znajduje się w samym centrum miasta i zwiększony ruch samochodowy bardzo szybko blokuje miasto. W efekcie zamiast stać na autostradzie, będą stać w mieście, w gigantycznym korku. Tymczasem w odległości 12,5 km, czyli kilku minut jazdy od Zgorzelca, znajduje się przejście w Radomierzycach, do którego można dojechać obwodnicą. Na tym przejściu ruch jest zazwyczaj niewielki - dodaje Burdosz.

Podkreśla, że lokalna policja także działa w ten sposób, aby w razie zatoru na autostradzie kierować ruch na sąsiednie przejścia graniczne.

Z tym samym problemem borykają się władze granicznych miast Świecko i Słubice. Skargi i problem korków na granicy polsko-niemieckiej dostrzegł też niemiecki parlament. Rozwiązanie tej kwestii powinno być jednym z pierwszych kroków na drodze odbudowy wzajemnych stosunków obustronnych, przyznaje Knut Abraham niemiecki dyplomata i poseł do Bundestagu w rozmowie z Wirtualną Polską.

- Musimy rozwiązać problem korków na granicy szczególnie we Frankfurcie czy Świecku. To są kwestie praktyczne, które z odpowiednim nastawieniem możemy rozwiązać. Sytuacja jest ważna także z punktu widzenia gospodarki - zadeklarował niemiecki polityk.

Strona niemiecka uważa, że kontrole na granicy są konieczne dla ograniczenia napływu migrantów. W połowie grudnia federalne ministerstwo spraw wewnętrznych poinformowało o przedłużeniu stacjonarnych kontroli na granicach Niemiec z Polską, Czechami i Szwajcarią do 15 marca.

Jak wyjaśniła szefowa niemieckiego MSW Nancy Faeser, kontrole są skutecznym środkiem w walce przemytnikami ludzi i nielegalną migracją. - Wprowadzone przez nas środki działają - skomentowała Faeser, informując, że w listopadzie liczba nielegalnych wjazdów do Niemiec spadła o 7,3 tys.

WIADOMOŚCI POLSKA - ŚWIAT

POLSKA ODCZUJE PROTESTY W NIEMCZECH. BLOKADY AUTOSTRAD, PARALIŻ MIAST

Takiego protestu Niemcy jeszcze nie widzieli, to będzie gorący styczeń - tak o poniedziałkowym strajku generalnym mówią niemieccy rolnicy, którzy rozpoczęli na terenie całego kraju blokady miast, dróg krajowych, autostrad, a nawet przejść granicznych. Protest jest czerwoną kartką dla niemieckiego rządu, który zdaniem rolników zamiast ich wspierać, wciąga ich w spiralę budżetowych oszczędności.

Mimo że gabinet Olafa Scholza zrezygnował z planów obciążenia rolniczych maszyn podatkiem drogowym i przesunięcia daty obciążenia subwencją na olej napędowy, dziesiątki tysięcy farmerów wyjechało ciągnikami na ulice większości niemieckich miast.

Wszystko wskazuje na to, że będzie to nie tylko gorący miesiąc, ale i cały rok. W 2024 roku kończy się wiele tzw. umów taryfowych pomiędzy związkami zawodowymi a pracodawcami, co oznacza, że strajki staną się w Niemczech codziennością. Na środę swój trzydniowy protest zapowiedzieli kolejarze.

Niemcy. Protesty rolników uderzą też w Polskę

Ruch na niemieckich ulicach ma być w poniedziałek dosłownie sparaliżowany. Rolnicy już w niedzielę wieczorem rozpoczęli pierwsze przygotowania do blokad. Karawany ciągników pojawiły się także w okolicach polsko-niemieckiej granicy, w okolicach Zgorzelca, gdzie rolnicy blokować będą autostradę A4.

O 9 na dwie godziny zablokowane zostanie przejście graniczne w Lubieszynie koło Szczecina. Ale skutki tego protestu będą widoczne przez cały dzień, bo blokady mają się pojawiać sukcesywnie na kilku lokalnych drogach w okolicach tego przejścia granicznego. Rolnicy chcą również protestować na wyspie Uznam i blokować wjazdy oraz zjazdy z autostrad łączących Szczecin i Świecko z Berlinem. Takich blokad ma być bardzo dużo.

W niedzielę wieczorem pierwsze rolnicze maszyny pojawiły się także w Berlinie w okolicach Bramy Brandenburskiej. Najazd rolników planowany jest na wszystkie stolice niemieckich landów. Choć gorący protest zapowiedziano na poniedziałek, to jednak rolnicy zamierzają prowadzić podobne akcje przez cały tydzień, a na przyszły poniedziałek szykują wielki protest w Berlinie, przy okazji rozpoczynających się 15 stycznia targów rolnictwa i żywności Zielony Tydzień.

Protest w Niemczech. Olaf Scholz ma wielki problem

Rolnicy są wściekli, a tą złością niemieckie służby obserwują radykalizację tych protestów, do których mieszają się skrajnie prawicowi populiści z Alternatywy dla Niemiec. Antyrządowe protesty są dla AfD jak woda na młyn, tym bardziej, że w tym roku w trzech wschodniemieckich landach odbędą się regionalne wybory, a popularność tej partii przebiła już 30. procentowy próg. Policja obawia się, że mimo, iż Zrzeszenie Niemieckich Rolników dystansuje się od AfD, a na ulicach pojawiać się będą grupy, które będą chciały prowadzić akcje, mające doprowadzić do przewrotu niemieckiego rządu.

W ubiegłym tygodniu grupa farmerów próbowała wtargnąć siłą na pokład promu, gdzie znajdował się niemiecki wicekanclerz i minister gospodarki Robert Habeck. Dosłownie w ostatniej chwili udało się zapobiec eskalacji sytuacji, prom z wicekanclerzem musiał wszystko opuścić port. Agresywne zachowanie demonstrantów spotkało się z krytyką większości niemieckich polityków, którzy nawołują do pokojowych protestów.

Niemiecki rząd cofnął w ostatnich dniach swoje plany wprowadzenia podatku drogowego dla pojazdów używanych przez rolników, zdecydował również, że subwencje na zakup oleju napędowego będą stopniowo wycofywane do 2026 roku. Na więcej zmian nie ma szans - twierdzą ministrowie Olafa Scholza. Tego nie chcą słuchać

niemieccy rolnicy, wspierani przez tutejszych spedytorów i zapowiadają masowe protesty.

Niemcy. Protesty nie tylko rolników. Na ulicach kolejne grupy

Wszystko wskazuje na to, że niemiecki rząd stanie w tym roku przed wielkim problemem. Bo na ulice chcą wyjść w tym roku również inne grupy zawodowe, które z jednej strony zamierzają walczyć o podwyżki, a z drugiej strony zamierzają pokazać swoje niezadowolenie w związku z planowanymi oszczędnościami, które wydają się nieuniknione.

W listopadzie ubiegłego roku tutejszy Trybunał Konstytucyjny zakwestionował plany niemieckiego rządu, który chciał przesunąć środki z funduszu przeznaczonego na walkę z pandemią, do funduszu tzw. transformacji energetycznej. Tym samym z budżetu wyparowało 60 mld euro. Zamieszenie z pieniędzmi jest tak duże, że do dziś niemiecki rząd nie przyjął budżetu na obecny rok. Grudniowe głosowanie w parlamencie nad budżetem federalnym zostało przesunięte na styczeń, co oznacza, że Niemcy w Nowy Rok weszli z tzw. budżetem awaryjnym.

W tym tygodniu Niemcy czeka jeszcze jedno duże wydarzenie. Trzydniowy protest zapowiedzieli kolejarze, którzy w ubiegłym miesiącu w wewnętrznym referendum zgodzili się na przeprowadzenie bezterminowego strajku. Na razie nie jest on planowany, ale do czasu, kiedy związek zawodowy maszynistów GDL nie dojdzie do porozumienia z zarządem Deutsche Bahn, Niemcy muszą się przygotować na kilkudniowe protesty.

Związek zawodowy GDL domaga się przede wszystkim 35- a nie 38-godzinnego tygodnia pracy przy takiej samej stawce, na co Deutsche Bahn nie chce się zgodzić, tłumacząc to przede wszystkim problemami z wykwalifikowaną kadrą.

TANI ZABÓJCA SZALEJE NA FRONCIE. POLSKA POWINNA SIĘ PRZYGOTOWAĆ

- Powszechność małych bezzałogowych statków powietrznych w Ukrainie oraz nierzadko spektakularne przykłady ich użycia sprzyjają myśleniu o rewolucyjnej zmianie na polu walki, która sprawi, że tradycyjne rodzaje uzbrojenia staną się przestarzałe - mówi Interii ekspert ds. bezpieczeństwa, dr Michał Piekarski z Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Choć z rewolucją jeszcze nie mamy do czynienia, to Polska powinna opracować plany mobilizacji gospodarki do wojennej produkcji małych dronów - postuluje dr Piekarski.

Rok temu, w Bachmucie, przyglądałem się pracy ukraińskich "droniarzy" ze słynnej grupy "Madziara". W stanowisku dowodzenia znajdowały się dwa wielkie ekrany, na które przekazywano obrazy z dronów rozpoznawczych. Bezpilotowce przeczesywały teren w poszukiwaniu celów dla artylerii - większych skupisk piechoty, wozów bojowych, czołgów. W tym samym czasie mniejsze, czterowirnikowce - zmodyfikowane tak, by przenosić na przykład 750-gramowe ładunki termobaryczne - polowały na rozproszone grupki żołnierzy wroga i ich stanowiska.

Oba typy maszyn powstały na użytek cywilny, ale wojsko zaadaptowało je na własne potrzeby. Druga strona zrobiła to samo, obie w skali, która uczyniła małe bezpilotowce jedną z podstawowych broni tej wojny.

Do jakich wniosków przywodzi nas dronowa odsłona rosyjsko-ukraińskiego konfliktu? O tym rozmawiam z ekspertem ds. bezpieczeństwa, dr Michałem Piekarskim z Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego.

Marcin Ogdowski, Interia: Większość filmów ujawnianych przez obie strony konfliktu w Ukrainie dotyczy dronów. Można odnieść wrażenie, że to najważniejszy system uzbrojenia.

Michał Piekarski, Uniwersytet Wrocławski: - Pamiętajmy, że to przede wszystkim materiał propagandowy, a więc odpowiednio wyselekcjonowany - nie pokazuje się, co oczywiste, porażek. Ale rzeczywiście, powszechność małych bezzałogowych statków powietrznych w Ukrainie

oraz nierzadko spektakularne przykłady ich użycia sprzyjają myśleniu o rewolucyjnej zmianie na polu walki, która sprawi, że tradycyjne rodzaje uzbrojenia staną się przestarzałe. Zapewne każdy, kto bardziej interesuje się kwestiami militarnymi, zetknie się ze stwierdzeniem typu: "tani dron niszczy drogi czołg"...

...a więc czołgi nie są już potrzebne"; o tak, wielokrotnie to czytałem. Odpowiadam zwykle, że pocisk przeciwpancerny również kosztuje dużo mniej niż jego cel. W relacji nakład-zysk nie mamy tu rewolucji. Ale czy tak liczne zastosowanie dronów nie jest przełomem?

- To żadna rewolucyjna zmiana. Małe drony (kategorii I, trzymając się klasyfikacji NATO) były obecne na polach bitew przed 2022 rokiem, zarówno jako urządzenia wojskowe produkowane seryjnie, jak i aparaty cywilne, zaadaptowane nieraz w sposób prosty czy wręcz prymitywny. Tych ostatnich używano w ciągu ostatniej dekady choćby w konflikcie w Syrii i Iraku. Stamtąd pochodzą pierwsze efektywne nagrania, gdy pod taniego DJI Phantoma podwieszano ładunki wybuchowe.

Właśnie, taniego - dla bojówek szukających "bieda-broni" to wielka zaleta. A co z zawodowymi armiami?

- One również dostrzegały potencjał małych bezzałogowców. Przypomnę, że pomysł, aby do drużyny piechoty morskiej USA włączyć operatora drona, pojawił się na przełomie 2018 i 2019 roku. To oznaczało, że dron stałby się częścią zwykłego wyposażenia żołnierzy, jak karabin, granatnik czy lornetka.

Wtedy jednak skupiano się na używaniu bezpilotowców do celów rozpoznawczych.

- Owszem. A w konflikcie w Ukrainie drony na najniższym szczeblu używane są także jako środek ogniowy, substytut przeciwpancernych pocisków kierowanych i granatów moździerzowych. Prawdopodobnie gdyby ukraińska armia była tak wyposażona i zaopatrywana jak amerykańska, drony odgrywałyby inną rolę. Bo wówczas klasyczne nowoczesne uzbrojenie i wsparcie artylerii byłyby łatwo dostępne.

Tu nie tylko o niedostatek kosztownych armat chodzi. Sama amunicja artyleryjska potrafi kosztować. Zwykły pocisk to wydatek rzędu 2-3 tys. dolarów, precyzyjny może być 50 razy droższy. Tyle pieniędzy wystarczy na cały rój dronów...

- Ten konflikt toczy się w specyficznym kontekście. Niedostatków nowoczesnego uzbrojenia oraz ograniczonej wydajności zaplecza przemysłowego. Rosyjska gospodarka objęta została sankcjami, a drony FPV to przecież wręcz zabawki, łatwo więc je importować w całości i w podzespołach. Ukraina z kolei utraciła część swojego przemysłu, dostawy z Zachodu nie zawsze są wystarczające. W takich okolicznościach powstała nisza ekonomiczna dla względnie prostych konstrukcji bojowych, budowanych przy użyciu komercyjnych podzespołów. Należy przy tym zauważyć, że obserwowane rozwiązania często są wybitnie doraźne i podlegają szybkiej ewolucji.

Analogicznie jak z "dużym" lotnictwem podczas I wojny światowej.

- Otóż to. Mieliśmy wówczas wiele prób i eksperymentów, zarówno z samymi aparatami latającymi, jak i ich zastosowaniem. W 1914 roku samoloty miały status nowinki, nie było jasne, do czego poza rozpoznaniem można ich użyć. Powstawało lotnictwo myśliwskie, bombowe, morskie. I cały czas eksperymentowano - na przykład trójłatowe myśliwce czy sterowce w roli bombowców strategicznych okazały się rozwiązaniami przejściowymi. Nie sprawdziły się. A przy tym wszystkim mieliśmy do czynienia z przejściem od manufaktur do masowej, przemysłowej produkcji; niektóre typy samolotów wytwarzano w tysiącach egzemplarzy. Co ważne, po wojnie lotnictwo dalej ewoluowało, na skutek postępu technicznego, rozwoju myśli wojskowej i pojawienia się coraz to nowych środków przeciwdziałania.

ANALIZA POLITYCZNA

PLAN FINANSOWY RZĄDU NA POLSKĄ
ARMİĘ. "CZEKAJĄ NAS BARDZO
POWAŻNE ROZMOWY"

"Nie chcemy robić rewolucji" - tak o planach rządu Donalda Tuska na polską armię mówi w rozmowie z money.pl wiceminister obrony Paweł Bejda. Jednocześnie nowy gabinet chce przejrzeć umowy na uzbrojenie i sprawić, żeby więcej pieniędzy wydawanych na obronność zostawało w polskich zakładach produkcyjnych. Wydatków na wojsko nie zamierza zmniejszać, mając świadomość zagrożeń za wschodnią granicą.

"Nie chcemy robić rewolucji. Przyglądamy się wszelkiego rodzaju umowom, będziemy rozmawiać na temat zwiększania możliwości produkcji w Polsce, żeby przynajmniej 50 proc. wydatków na zbrojenia zostawało w polskich zakładach" - powiedział Paweł Bejda w rozmowie z serwisem money.pl. Jak dodał, realizacja tego celu może być trudna "po rządach PiS", ale nowy gabinet będzie "do tego dążyć".

Przypomnijmy, że minione dwa lata upłynęły w Ministerstwie Obrony Narodowej pod znakiem prawdziwej zakupowej ofensywy za granicą. Obok Stanów Zjednoczonych, głównym krajem, do którego Polska wyruszyła na militarne zakupy, stała się Korea Południowa. Premier Donald Tusk konsekwentnie zaznacza jednak, że wszystkie kontrakty zbrojeniowe zawarte przez poprzednią ekipę rządzącą zostaną zrealizowane.

Wiceszef MON o priorytetach rządu względem polskiego wojska

Rząd Koalicji 15 października nie zamierza też zredukować wydatków na obronność, które za czasów poprzedniej ekipy rządzącej sięgały prawie 4 proc. PKB. "W wydatkach budżetowych na 2023 r. było to 97 mld 445 mln zł, natomiast plan na 2024 r. zakłada wydatki na zbrojenia w kwocie 118 mld 140 mln zł. To znaczący wzrost" - mówi wiceminister Bejda.

Jak dodał, nowa ekipa rządząca "doskonale" zdaje sobie sprawę z sytuacji za wschodnią granicą Polski. "(...) wiemy dokładnie, jakie są potrzeby polskiej armii. Czekają nas bardzo poważne rozmowy z dowódcami sił zbrojnych, z całą Polską Grupą Zbrojeniową" - podkreślił Bejda.

W rozmowie z money.pl wiceminister wymienił też inne priorytety gabinetu Donalda Tuska, jeśli chodzi o politykę w sferze obronności. To zwiększenie liczebności sił zbrojnych, a także osiągnięcie pełnej gotowości Wojsk Obrony Terytorialnej (WOT) do reagowania kryzysowego oraz osiągnięcie pełnej zdolności operacyjnej przez Dowództwo Komponentu Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni.

Donald Tusk zapowiada politykę kontynuacji połączoną z audytem

Na konferencji prasowej 27 grudnia Donald Tusk mówił: "Naszą intencją jest utrzymać rekordowe wydatki na zbrojenia. Oczywiście, bardzo nam zależy, żeby to były efektywnie wydane pieniądze". Zapowiedział też "bardzo uczciwy", a do tego "błyskawiczny" przegląd dotychczasowych kontraktów "z intencją ich kontynuowania". Premier dodał, iż ma wielką nadzieję, że "nie będzie tam niczego, co kazałoby nam zrewidować niektóre z nich".

Szef rządu na tej samej konferencji odniósł się również do kwestii braku pieniędzy na zakupy zbrojeniowe u Koreańczyków. Jak wyjaśnił, "istotna część zakupów koreańskich miała być sfinansowana przez kredyt, którego miała udzielić Korea". Jednak, wedle słów premiera, "w finale okazało się, że doszło do nieporozumienia i nie ma kredytu koreańskiego". Donald Tusk nie chciał jednak obarczać nikogo winą. Jak podkreślił, nie wie, kto kogo wprowadził w błąd podczas polsko-koreańskich negocjacji.

Wspomniane 118 mld 140 mln zł zaplanowane w budżecie na 2024 r. przez resort finansów pod wodzą Andrzeja Domańskiego to 3,1 proc. PKB Polski zakładanego na przyszły rok. Łącznie ze środkami z Funduszu Wspierania Sił Zbrojnych, kwota ta wzrośnie do niemal 159 mld zł, czyli 4,2 proc. PKB.

ROZWÓJ BĘDZIE SZYBKI, ALE
NIEZBYT ZDROWY

Wyraźne przyspieszenie wzrostu PKB w 2024 r. będzie głównie efektem odbicia konsumpcji. Na dłuższą metę może to utrwalić inflację i zaburzyć równowagę w handlu.

W 2023 r. produkt krajowy brutto (PKB) Polski wzrósł o około 0,5 proc. To najniższy wynik od co najmniej 1995 r., jeśli pominąć naznaczony przez pandemię Covid 2020 r., gdy PKB zmalał o 2 proc.

Ale ta popularna miara kondycji gospodarki w mijającym roku była bardzo niedokładna, wręcz zwodnicza. Wzrost PKB w ujęciu rok do roku był trzymany w ryzach przez bezprecedensowy spłot zaburzeń o charakterze statystycznym. Wyjątkowo silny był tzw. efekt przeniesienia (solidny spadek aktywności w gospodarce w IV kwartale 2022 r. sprawił, że pomimo odbudowy w kolejnych kwartałach, długo pozostawała niższa niż rok wcześniej), a popyt konsumpcyjny musiał zejść z górki, na której znalazł się po wybuchu wojny w Ukrainie, gdy napływ uchodźców czasowo zwiększył populację Polski.

W praktyce 2023 r. wcale nie był nieudany. Oczyszczony z wpływu wahań sezonowych PKB z kwartału na kwartał rósł, dzięki czemu w III kwartale był już o niemal 3 proc. wyższy niż w IV kwartale 2022 r. (ale – właśnie wskutek wspomnianych zaburzeń – tylko o 0,5 proc. wyższy niż rok wcześniej). Wśród 35 państw należących do OECD, dla których dostępne są takie dane, lepszym wynikiem mogła się pochwalić tylko Turcja. Pozwala to zrozumieć zjawiska, które z obrazem stagnacji mocno kontrastują, np. rekordowo niski poziom bezrobocia i szybki wzrost płac.

Nowe rozdanie

To tło pozwala lepiej zrozumieć prognozy na 2024 r. Jeśli nie pojawią się kolejne szoki (z natury rzeczy nieprzewidywalne), w nowy rok wejdziemy bez tak dużego statystycznego bagażu jak w 2023 r. Roczny wzrost PKB znów powinien więc być w miarę rzetelną miarą wzrostu aktywności ekonomicznej. W noworocznej ankiecie „Rzeczpospolitej” 25 zespołów analitycznych oraz indywidualnych ekonomistów przeciętnie prognozuje, że wzrost ten sięgnie 3 proc.

Rozbieżności w scenariuszach są jednak nadal większe niż w latach przed pandemią, co sugeruje, że niepewność jest wciąż podwyższona. Pod tym względem normalizacji po kilku latach rozchwiania gospodarki jeszcze nie widać.

Pesymiści sądzą, że wzrost PKB nie sięgnie 2 proc. Optymiści spodziewają się zaś, że minimalnie przekroczy 4 proc. Tych wyższych prognoz przybyło tuż pod koniec 2023 r., gdy zaczęły się krystalizować zamiary nowego rządu. To odzwierciedlenie większych szans na odblokowanie funduszy na realizację Krajowego Planu Odbudowy, ale też dodatkowego impulsu fiskalnego, związanego z podwyżkami płac nauczycieli i pracowników sfery budżetowej.

Wzrost aktywności ekonomicznej nad Wisłą o około 3 proc. nie byłby na pierwszy rzut oka wynikiem spektakularnym. Od 1996 r. PKB Polski rósł średnio w tempie 4,1 proc. rocznie, a w dekadzie przed pandemią w tempie 3,8 proc. rocznie. Z drugiej strony, jak zauważyli w swoim scenariuszu makroekonomicznym na nadchodzący rok ekonomiści z banku Citi Handlowy, takie wydarzenia z ostatnich lat, jak Covid-19, odpływ migrantów i znaczny wzrost wydatków na obronność, najprawdopodobniej doprowadziły do obniżenia potencjalnego tempa wzrostu PKB Polski. To oznacza, że rozwój w tempie przewyższającym 3 proc. może prowadzić do napięć w gospodarce, w tym do podwyższonej presji na wzrost cen. Z tej perspektywy patrząc, odbicie PKB o 4 proc. nie byłoby wcale wynikiem pożądanym. Zwłaszcza biorąc pod uwagę to, jaka będzie – w świetle obecnych prognoz – struktura tego wzrostu.

Na jednym silniku

Ekonomiści są zgodni w ocenach, że kołem zamachowym polskiej gospodarki w 2024 r. będzie

popyt konsumpcyjny. Trudno zakładać co innego, skoro gospodarstwa domowe czeka potężny wzrost dochodów do dyspozycji. Co najmniej co trzecia pracująca osoba może liczyć na wzrost wynagrodzenia o 20 proc. lub więcej. W tej grupie są osoby otrzymujące wynagrodzenie minimalne, nauczyciele oraz pracownicy administracji centralnej. To jednak będzie rodziło presję na wzrost także innych wynagrodzeń.

Jak przeciętnie prognozują ekonomiści, w sektorze przedsiębiorstw (firmy z co najmniej dziesięcioma pracownikami) średnie wynagrodzenie wzrośnie o ponad 10 proc. rok do roku. To byłby wynik niższy niż w 2023 r., ale jednocześnie znacznie niższa będzie inflacja. Wedle dominujących prognoz wyniesie ona średnio 5 proc., po 11,6 proc. w mijającym roku. To oznacza, że siła nabywcza wynagrodzeń podskoczy o ponad 5 proc., a w przypadku osób o najniższych płacach, które wydają największą część swoich dochodów, o ponad 10 proc. Bodźcem do konsumpcji będzie też waloryzacja 500+. Przeciętnie ekonomiści przewidują, że wydatki gospodarstw domowych wzrosną w 2024 r. o 3,8 proc., ale ich skok o ponad 5 proc. też nie jest wykluczony. Niższe prognozy opierają się m.in. na założeniu, że Polacy będą chcieli odbudować nadwątlone w ostatnich latach oszczędności.

Jak zauważają ekonomiści z Banku Pekao, część popytu konsumpcyjnego będzie musiała być zaspokajana przez import. Wobec słabej koniunktury w strefie euro, eksport czeka marazm, więc wyniki handlu zagranicznego będą ujemnie wpływały na tempo wzrostu PKB.

Dużą niepewność budzi trajektoria inwestycji, które w 2023 r. zaskakiwały dynamizmem. Był to jednak częściowo skutek zbliżającego się końca czasu na wykorzystanie funduszy z budżetu UE na lata 2014–2020. W 2024 r. napływ funduszy będzie prawdopodobnie wyraźnie niższy. Stąd ekonomiści przeciętnie prognozują, że nakłady brutto na środki trwałe zwiększą się o 2,7 proc. po około 8 proc. w 2023 r. W ostatnich tygodniach w związku ze wzrostem szans na odblokowanie KPO praktycznie zniknęły jednak prognozy spadku inwestycji.

WITOLD M. ORŁOWSKI: GOSPODARKA
WCIAŻ W STREFIE CIENIA

GUS opublikował właśnie dane na temat stanu polskiej gospodarki w II kwartale. I nie są to wcale dane bardzo optymistyczne, choć na pierwszy rzut oka mogą się takie wydawać.

„PKB wzrósł aż o 11 proc.!” – wykrzyknie radośnie entuzjasta. „Kryzys minął, mamy fantastyczne odbicie w gospodarce!” A po chwili z dumą doda, że takiego tempa wzrostu produkcji nie odnotowaliśmy jeszcze nigdy w historii, przynajmniej od czasu, kiedy GUS zaczął w ogóle mierzyć kwartalny wzrost PKB (a było to w połowie lat 90. ubiegłego wieku). Co słysząc, pan premier zapewne tylko skromnie pochylił głowę. Bo przecież nasz rząd sam się chwalić nie lubi, no ale skoro liczby mówią same za siebie...

Prawda jest nieco mniej optymistyczna, a podane przez GUS liczby wcale nie wyglądają aż tak różowo, jak to się na pierwszy rzut oka wydaje. Gospodarka wciąż znajduje się w szarej strefie pogranicza recesji, a perspektywy prawdziwego wzrostu wcale nie są pewne.

Po pierwsze, wzrost PKB wygląda tak wspaniale głównie z powodu efektu niskiej bazy (o tym, że tak będzie, pisałem przed rokiem). Ponieważ odnosimy obecny poziom produkcji do poziomu sprzed roku, trafiamy tam akurat na straszliwe załamanie spowodowane pierwszym lockdownem. A więc owo 11 proc. wzrostu przede wszystkim mówi o tym, że jest dobrze, ale tylko w porównaniu z zeszłoroczną katastrofą... co oczywiście jest optymistyczne, bo pokazuje, że gospodarka poradziła sobie z trzecim lockdownem zdecydowanie lepiej niż z pierwszym.

GOSPODARKA, EKONOMIA

CZY SZTUCZNA INTELIGENCJA W PRZEMYSŁE WYPRODUKUJE POTWORA?

Od farmacji po automotive. Od przewidywania awarii po planowanie logistyki. Technologia, która się uczy i samodoskonali, zdecydowanie wchodzi w kompetencje pracownika, inżyniera, menedżera. Ale czy wszystko działa tu jak należy?

3100 robotów zainstalowano w minionym roku w Polsce. Rynek robotów przemysłowych w Polsce jest wciąż daleki od nasycenia.

Inwestycje w technologie cyfryzacji i automatyzacji będą korzystać z łącznej kwoty 160 miliardów euro unijnego wsparcia inwestycyjnego w latach 2021–2027

Robotyka wspierana przez AI jest coraz częściej wykorzystywana do montażu, pakowania i obsługi maszyn, a dzięki automatyzacji procesów produkcyjnych można nie tylko wyeliminować błędy ludzkie, ale też zwiększyć precyzję produkcji.

Czy AI stosowane w przemyśle wyprodukuje potwora? Obawy budzi kwestia pisania programów przez sztuczną inteligencję i ich autonomicznego uruchamiania.

Roboty kierowane sztuczną inteligencją przy linii produkcyjnej, które przewidują, porozumiewają się ze sobą, korygują błędy – to już nie science fiction. Współczesny przemysł doświadcza dynamicznych zmian, a wykorzystanie zaawansowanych technologii staje się kluczowym czynnikiem zwiększenia konkurencyjności.

Dopiero 25 proc. fabryk w Polsce używa robotów przemysłowych

To tym bardziej istotne, że roboty przemysłowe w Europie stają się coraz bardziej popularne. Według wstępnych danych przedstawionych przez Międzynarodową Federację Robotyki (IFR) 27 państw członkowskich Unii Europejskiej zainstalowało w minionym roku prawie 72 tys. jednostek. To oznacza wzrost o 6 proc. w porównaniu z rokiem wcześniejszym.

W zestawieniu na czele klasyfikacji znajduje się pięć największych krajów w UE pod względem liczby instalowanych robotów – to Niemcy, Włochy, Francja, Hiszpania i Polska.

– Stanowią one około 70 proc. wszystkich zainstalowanych robotów przemysłowych w UE w 2022 roku – wyjaśnia Marina Bill, prezes Międzynarodowej Federacji Robotyki.

Zgodnie z danymi IFR w minionym roku zainstalowano w Polsce 3100 jednostek. To drugi najlepszy wynik po rekordzie z 2021 roku (wtedy – 3500 robotów).

– Cykliczna publikacja raportu IFR „World Robotics” wskazuje jednoznacznie, że instalacje robotów w Polsce odnotowują stały trend wzrostowy od 9 lat – mówi Renata Poreda z Forum Automatyki i Robotyki Polskiej.

Rynek robotów przemysłowych w Polsce jest wciąż daleki od nasycenia. Widać bowiem przepaść między liderem robotyki, czyli Niemcami, a Polską. U naszych zachodnich sąsiadów zainstalowano 26 tys. jednostek w 2022 roku – co czwarta trafiła do przemysłu motoryzacyjnego. W tym samym czasie do polskich fabryk branży automotive trafiło 500 robotów.

– Dopiero 25 proc. fabryk w Polsce używa robotów przemysłowych, mamy zatem co robić przez kolejne 10-15 lat... Rynek w Polsce jest bardzo niejednorodny. Mamy zarówno bardzo zaawansowane technologicznie i innowacyjne fabryki, które są w pewnych aspektach na etapie Przemysłu 4.0, i te, które dopiero zaczynają transformację – mówi Jarosław Gracel, prezes firmy Astor, która działa na rynku automatyki i robotyki od 35 lat.

Sztuczna inteligencja radzi sobie z ogromnym strumieniem danych płynącym ze sterowników maszyn – w przeciwieństwie do człowieka

Automatyzacja i robotyzacja to jednak dopiero początek wyzwań. Programowalne roboty wykonują prace, które są zbyt trudne, zbyt uciążliwe i zbyt niebezpieczne dla ludzi. Następnym krokiem jest zastosowanie w nich sztucznej inteligencji.

AI – w ostatnim czasie popularna głównie dzięki wykorzystaniu w modelu generatywnym jako silnik dostępnych szeroko chatbotów – w zaawansowanej technologicznie

produkcji stosowana jest od dłuższego czasu. To kluczowy element w optymalizacji procesów produkcyjnych, poprawie efektywności i jakości oraz zmniejszeniu kosztów.

W zakładzie produkcyjnym AI jest i może być coraz szerzej stosowana do predykcji w utrzymaniu ruchu. Na podstawie analizy danych, modeli i scenariuszy „przewiduje” awarie maszyn i urządzeń, co pozwala na przykład odpowiednio zaplanować konserwację – zanim dojdzie do awarii. Dzięki temu zakłady produkcyjne mogą unikać nieplanowanych, a więc kosztownych, przestoju i utrzymują ciągłość produkcji.

Robotyka wspierana przez AI jest coraz częściej wykorzystywana do montażu, pakowania i obsługi maszyn, a dzięki automatyzacji procesów produkcyjnych można nie tylko wyeliminować błędy ludzkie, ale też zwiększyć precyzję produkcji.

Kluczowe znaczenie ma zastosowanie AI do automatycznej kontroli jakości produktów. Sztuczna inteligencja może wykrywać wady – także te ukryte czy niewidoczne dla ludzkiego oka. To stało się możliwe dzięki automatycznym systemom wizyjnym i analizie danych.

Z ich ogromnym strumieniem płynącym ze sterowników maszyn sztuczna inteligencja – w przeciwieństwie do przytłoczonego nimi człowieka – radzi sobie, identyfikując wzorce i trendy. To pozwala na lepsze zrozumienie procesów produkcyjnych i podejmowanie trafniejszych decyzji. Algorytmy pozwalają bowiem na lepsze planowanie produkcji, uwzględniając różnorodne czynniki, takie jak dostępność surowców, zdolności produkcyjne i zapotrzebowanie rynku. Tym samym AI pomaga w optymalizowaniu zarządzania zapasami surowców i gotowymi produktami.

Dzięki zaawansowanej analizie danych sztuczna inteligencja jest w stanie przewidywać zapotrzebowanie i minimalizować koszty magazynowania, wpływa też na przykład na zarządzanie zużyciem energii w zakładach produkcyjnych czy doskonalenie logistyki poprzez optymalizację łańcucha dostaw, co pozwala na skrócenie czasu dostarczania zarówno surowców, jak i gotowych produktów.

Dotyczy to szerokiego spektrum branż – od farmacji przez automotive po produkcję pralek. Dobrym przykładem jest wielkopolska Amica, czyli producent sprzętu AGD, gdzie częścią procesów produkcyjnych zarządza komputer przy ograniczonej ingerencji człowieka.

Warto jednak zaznaczyć, że zasadniczo AI w zakładzie produkcyjnym nie zastępuje pracowników, ale raczej uzupełnia ich umiejętności i pomaga w wykonywaniu bardziej skomplikowanych zadań. W miarę jak technologia AI się rozwija, można się spodziewać, że jej rola w przemyśle produkcyjnym będzie nadal rosła, przynosząc korzyści zarówno przedsiębiorstwom, jak i konsumentom.

Problemem jest niedostatek cyfrowych umiejętności i „niska podaż” programistów i inżynierów na rynku pracy

Obok korzyści nie brakuje problemów. Ważniejsze i wciąż aktualne zakłócenia związane są z wojną w Ukrainie, która osłabia branżę produkcyjną, zaburza łańcuchy dostaw i dystrybucji, spowalnia procesy cyfryzacji, zmniejsza skłonność do inwestowania w technologie.

Innym problemem jest tak zwana luka kompetencyjna związana z rosnącą liczbą pracowników przechodzących na emerytury – przy braku rąk do pracy i konieczności szkoleń. Niedostatki cyfrowych umiejętności i „niska podaż” programistów i inżynierów na rynku pracy to najczęściej wymieniana bariera cyfryzacji przemysłu.

Jednocześnie czynniki rynku pracy – w tym rosnąca presja płacowa – sprzyjają wprowadzaniu nowych technologii mających zastąpić deficytowego czy zbyt drogiego pracownika.

Kluczowy dla rozwoju może być jednak fakt, że inwestycje w technologie cyfryzacji i automatyzacji będą korzystać z łącznej kwoty 160 miliardów euro unijnego wsparcia inwestycyjnego w latach 2021–2027. To dobry prognostyk dla branży, która uważa, że od robotyzacji i automatyzacji procesów przemysłowych nie ma odwrotu, a trwającej już rewolucji nie da się zatrzymać.

– Cały czas dostrzegamy duży popyt na automatyzację i robotyzację, co jest oczywiście w pewnym stopniu efektem

niskiej bazy. Współczynnik gęstości robotyzacji w Polsce w 2021 r. wynosił zaledwie 63 roboty na 10 tys. pracowników w przemyśle. Średnia dla świata jest dwukrotnie większa. Szacujemy, że na każdego robota sprzedanego w Polsce ciągle około 0,8 robota przyjeżdża z zagranicy. Ten stosunek jednak się zmienia i coraz więcej aplikacji zrobotyzowanych jest produkowanych u nas w kraju. Rośnie też eksport gotowych rozwiązań – mówi Jakub Stec, dyrektor sprzedaży w biznesie robotyki ABB w Polsce.

Stec dostrzega dużą świadomość tego, że potrzebujemy automatów, robotów i cyfrowej transformacji, bo nadchodzi demograficzna zapaść, a polska gospodarka musi podnosić konkurencyjność – z powtarzalną jakością i wyższą produktywnością.

– W moim odczuciu, popartym naszym doświadczeniem i badaniami, Polska jest na etapie Przemysłu 3.0, czyli w fazie wdrażania automatyzacji, robotyzacji oraz cyfryzacji. Nie można pominąć tego etapu, jeżeli chcemy iść dalej. To faza, która pozwala np. nauczyć się, jak uruchomić pierwszego robota czy jak przygotować fabrykę i firmę do rozwoju przez wdrażanie technologii – tłumaczy specjalista z ABB.

Zdaniem ekspertów motorem polskiej robotyzacji i automatyzacji pozostanie przemysł, ale już dziś coraz ważniejsze stają się branża logistyczna i e-commerce. Coraz więcej firm dostrzega bowiem korzyści płynące z unowocześnienia swojej działalności, mimo częstej bariery rozwojowej, jaką są finanse.

– Technologie oparte na sieciach neuronowych, AI czy cyfrowych modelach procesów i urządzeń to przyszłość. Przykładowo cyfrowy bliźniak, jedna z technologii zdefiniowanych w ramach tzw. koła technologii Przemysłu 4.0, pozwala kontrolować w czasie rzeczywistym to, co dzieje się w fabryce lub magazynie. To realna korzyść dla biznesu – tłumaczy Jarosław Gracel.

Wiele obaw budzi też kwestia pisania programów przez sztuczną inteligencję i samodzielnego ich uruchamiania

Kwestia zastosowania sztucznej inteligencji budzi wątpliwości i obawy. Tradycyjne już katastroficzne wizje z utopii, literatury i filmu ukazujące świat rządzone przez zbuntowane roboty, które wymknęły się spod ludzkiej kontroli, trafiają na podatny grunt współczesności, a dodatkowo są wzmacniane głosami technologicznych autorytetów.

Jak podał kilkanaście tygodni temu amerykański dziennik USA Today, setki ekspertów podpisały się pod oświadczeniem, w którym ostrzegają, że AI może doprowadzić do zniszczenia ludzkości.

„Ryzyko takie powinno być traktowane równie poważnie, jak zagrożenie wojną nuklearną” – głosi komunikat pozarządowej organizacji Centrum na Rzecz Bezpieczeństwa AI.

Wśród 350 sygnatariuszy komunikatu był między innymi Geoffrey Hinton, nazywany „ojcem chrzestnym sztucznej inteligencji”, który odszedł z Google’a, by swobodnie ostrzegać przed zagrożeniami związanymi z AI oraz Sam Altman – dyrektor wykonawczy firmy OpenAI, która jest twórcą popularnego chatbota ChatGPT, a także menedżerowie najsłynniejszych spółek specjalizujących się w AI, jak Google, DeepMind, Microsoft czy Anthropic.

W dokumencie przygotowanym przed wystąpieniem w Senacie Altman napisał, powołując się na niezależnych ekspertów, że obszary, które należy szczególnie nadzorować w rozwoju AI, to przede wszystkim jej zdolność do generowania nieprawdziwych informacji, czyli tzw. halucynowania, a także dostarczenie informacji na temat broni konwencjonalnej i niekonwencjonalnej.

Wiele obaw budzi też kwestia pisania programów przez sztuczną inteligencję i samodzielnego ich uruchamiania, co może okazać się niebezpieczne – na przykład w zakładach zajmujących się produkcją broni. Wówczas to, co miało sprzyjać produkcji, może zakończyć się destrukcją.

Jak uczy doświadczenie – technologie są etycznie neutralne. Złe, szkodliwe może być ich – nieujęte w normy i standardy – użycie, także w procesach produkcji, a przede wszystkim w usługach, komunikacji, mediach, polityce. Debata o takich regułach dopiero się zaczęła, a sztuczna inteligencja cały czas się uczy...

PIEROGI FACTORY

9965 Bustleton Ave., Phila, PA 19116
215-516-1111

HOURS:
 SUNDAY - MONDAY: 12 PM - 7 PM
 TUESDAY - SATURDAY: 11 AM - 9 PM

Take Out

Pat's Polish Deli

EAT-IN TAKE-OUT CATERING

Homecooked Polish Specialties Deli, Dairy & Grocery Items

BREAKFAST
LUNCH
DINNER

ORDER ONLINE NOW
 seamless

f GRUBHUB

267-982-5218 patspolishdeli.com

535 ANDREWS RD FEASTERVILLE - TREVOSE, PA 19053

HAMPTON FOOD MARKET

408 Second Street Pike, Southampton, PA
 Mon - Sat: 8am - 9pm
 Sun: 9am - 8pm
215-315-8497
 Hamptonmarket.com

НАШИ СКИДКИ

Hampton Market является многонациональным европейским и американским супермаркетом

Магазин специализируется на разнообразных этнических продуктах из Восточной и Западной Европы.

Pre-order MENU

 Fresh Marinated Lamb Shish Kebab \$12.99 per lb	 Rack of Lamb \$25.99 per lb	 Stuffed Pork crown roast \$9.99 per lb
 BBQ Pork Ribs \$7.99 per lb	 Whole roasted stuffed pig \$200 per piece	 Roasted duck stuffed with apples \$45 per piece

This week's specials

 Steam and leaf mandarins \$0.99 per lb save \$0.50	 Green mango \$1.00 for 2 mangos save \$0.58
 Muscat seedless grape \$3.49 per lb save \$0.50	 Grapeola 100% 1l/33.8 fl oz (Spain) \$7.49 ea save \$2.50

Добро пожаловать и спасибо за поддержку!

COMING SOON!
MoneyGram
 money transfer

10% OFF
 ПОНЕДЕЛЬНИК-ЧЕТВЕРГ
 ДЛЯ ПЕНСИОНЕРОВ

KULTURA

ZYGMUNT STARY - PANOWANIE, POLITYKA WEWNĘTRZNA, ZAGRANICZNA, POTOMSTWO

Zygmunt Stary dość długo musiał czekać, aby zaczęło się w Polsce jego panowanie, jednakże wraz z nim stopniowo zaczął nastawać czas, który zyskał nazwę złoty wiek Polski, choć co do tego można by mieć pewne zastrzeżenia. Znaczącą rolę odegrała tu też jego żona, królowa Bona Sforza. Oboje mieli też liczne potomstwo. Dzieci Zygmunta Starego zasiadały na tronach kilku państw, w tym oczywiście i Polski, na którym najpierw zasiadł Zygmunt August, a potem Anna Jagiellonka. Nie wszystko zawsze szło po myśli pary królewskiej, wystarczy wspomnieć tutaj ruch egzekucyjny oraz kuriozalne wydarzenie, jakim była wojna kokosza. Poniżej przedstawiamy najważniejsze informacje, ciekawostki i dokonania Zygmunta Starego, których jego biografia i panowanie są pełne.

Jeśli szukasz więcej informacji i ciekawostek historycznych, sprawdź także zebrane w tym miejscu artykuły o królach Polski.

Zygmunt I Stary: najważniejsze informacje, biografia, ciekawostki, koronacja

Młodość i wykształcenie Zygmunta Starego, pierwszy nieformalny związek

Zygmunt I, nazywany później Starym, urodził się 1 lub 2 stycznia 1467 roku w Kozienicach. Był ósmym dzieckiem (z trzynastorga) Kazimierza Jagiellończyka i Elżbiety Rakuszcanki, a jednocześnie najmłodszym z synów, musiał więc czekać w długiej kolejce do tronu Polski. Otrzymał staranne wykształcenie, już od 7 roku życia za jego edukację odpowiadały osoby wybitne: Jan Długosz i Filip Kallimach.

Z kolei od roku 1477 za jego wykształcenie odpowiadali profesorowie Akademii Krakowskiej, np. prawnik Jan Boruchowski czy też medyk i filozof Jan Wells. Znał język niemiecki i łacinę. Co ciekawe, słyszał nie tylko z intelektu, ale i tężył fizycznie. Szkolił się w sztuce rycerskiej pod okiem ochmistra Stanisława Szydłowieckiego. O samym zaś Zygmuncie mówiło się, że był niezwykle silny, ponoć był w stanie rozerwać rękami żelazne podkowy.

Dość ciekawe było wczesne życie osobiste przyszłego króla. Pod koniec XV wieku znana była jego bliska relacja z Katarzyną Ochstat, która zapewne należała do dworu matki Zygmunta. Nazywana była Telniczanką, ponieważ chcąc ukryć fakt mieszczańskiego pochodzenia lubiła używać nazwiska de Telnitz. Oboje doczekali się potomstwa: syna Jana (urodzony w 1499 roku) oraz dwóch córek: Reginy (urodzonej w 1500 roku) i Katarzyny (urodzonej w 1502 roku). Samą zaś Katarzynę Ochstat już jako król Zygmunt wydał za podskarbiego Andrzeja Kościeleckiego, jednak jej mąż zmarł już 6 lat później. Jako że wciąż przebywała na dworze, plotkowano o kontynuacji jej romansu z Zygmuntem.

Żony i potomstwo Zygmunta Starego, przyszła królowa Bona Sforza

Pierwszą legalną partnerką Zygmunta została w międzyczasie Barbara Zapolya, stało się to 8 lutego 1512, wtedy oboje wzięli ślub. Jego pierwsza żona, Barbara miała wtedy lat 17, zaś Zygmunt już 45. Było to małżeństwo polityczne, bowiem Zygmunt zawarł jednocześnie 19 lutego sojusz z ojcem Barbary, który wymierzony był w Habsburgów. Ich udane małżeństwo trwało jednak niezwykle krótko. Barbara urodziła dwie córki: Jadwigę (w roku 1513), przyszłą żonę elektora brandenburskiego Joachima oraz Annę (w roku 1515), która jednak zmarła przeżywszy zaledwie 5 lat. Sama zaś Barbara zachorowała niedługo po urodzeniu Anny. Zmarła 2 października 1515 roku.

Po śmierci Barbary Zapolyi brano pod uwagę cztery kandydatki na jego drugą żonę: księżna Joanna z Mazowsza, księżna Joanna d'Aragona, Bona Sforza, córka księcia Mediolanu (22 lata) i wnuczka cesarza Eleonora Habsburżanka (17 lat). Zygmunt wybrał Eleonorę, jednakże na ich ślub nie zgodził się jej brat i przyszły cesarz Karol. Żoną polskiego króla miała zatem zostać Bona. Jeszcze we Włoszech odbyła się ceremonia zaślubin per procura, czyli przez pełnomocnika. Ceremonia została poprowadzona przez polskiego księdza, Jana Konarskiego, zaś przedstawicielem króla był Stanisław Ostroróg. Właściwy ślub Zygmunta I i Bony miał

miejsce 18 kwietnia 1518 roku, w którym to Bona Sforza miała lat 24, zaś król 51. Bona przybyła tego dnia do Polski.

Królowa Bona Sforza i Zygmunt Stary mieli dość liczne potomstwo. Z ich związku urodziło się łącznie sześćoro dzieci, były to: Izabela (18 stycznia 1519), Zygmunt August (1 sierpnia 1520), Zofia (13 lipca 1522), Anna (18 października 1523), Katarzyna (1526) zaś ostatni był Olbracht, urodzony w 1527 roku, zmarł jednak przedwcześnie, bowiem i urodził się zbyt szybko, na skutek wypadku, jakiemu królowa Bona Sforza uległa w Puszczy Niepołomickiej.

Pierwsze pełnione przez Zygmunta I funkcje, ciekawostki, koronacja

Dość długo Zygmunt Stary musiał czekać na możliwość odegrania jakiegokolwiek roli w historii. Kolejno z różnych przyczyn upadały pomysły obsadzenia go na tronie Węgier, Mołdawii i wydzielenia Zygmunta księstwa z Litwy (o co zabiegała jego matka a na co nie zgodził się ojciec) jak i wydzielenia mu fragmentu Mazowsza. Otrzymał więc tylko pensję i czekał.

Zygmunt na swoją szansę doczekał się dopiero pod koniec wieku. 20 listopada 1499 roku objął władzę w Głogowie. Dzięki układom brata, Władysława, udało mu się nawet powiększyć swój stan posiadania o księstwo opawskie. Kiedy w 1501 roku zmarł Jan Olbracht, Zygmunt spróbował szczęścia i wysunął swoją kandydaturę na króla Polski. Ostatecznie wybrany został wtedy Aleksander. Zygmunt próbował jeszcze uzyskać władzę nad częścią Litwy, ale bez powodzenia.

W roku 1503 został natomiast namiestnikiem Łużyc. Miał w 1505 roku zostać namiestnikiem Prus, jednakże choroba Aleksandra zmieniła te plany. W międzyczasie, w tym samym roku zmarła Elżbieta. W kolejnym roku zaś, 19 lub 20 sierpnia, zmarł Aleksander, a Zygmunt zgodnie z jego wolą miał zostać władcą zarówno Polski, jak i Litwy. 13 września został wybrany wielkim księciem litewskim, ostatecznie obejmując ten tron 20 października. Formalna jednak elekcja miała miejsce dopiero 8 grudnia, zaś koronacja Zygmunta I miała miejsce w Krakowie 24 stycznia 1507 roku. A może zainteresuje cię także ten artykuł o dzieciach Kazimierza Wielkiego?

Król Zygmunt I Stary: panowanie, najważniejsze dokonania, złoty wiek Polski?

Wojna z Moskwą, relacje z Habsburgami, wojna polsko-krzyżacka i hołd pruski

Tuż po tym, jak odbyła się jego koronacja Zygmunt Stary musiał zacząć zmagać się z wyzwaniami, jakie stawiała przed nim polityka zagraniczna, przy czym najważniejszymi kwestiami były polityka wschodnia i sprawa krzyżacka, które zresztą miały się w pewnym momencie spleść ze sobą. Zaczynając od Moskwy: już na początku panowania nowego króla zażądano od księcia Wasyla oddania ziemi siewierskiej, a kiedy to nie przyniosło rezultatu zwołano pospolite ruszenie. Wasyl uderzył pierwszy, aczkolwiek trwające kilkanaście miesięcy walki nie przyniosły korzyści żadnej ze stron, toteż w roku 1508 zawarty został w Mo-

skwie „wieczysty pokój”. Wieczność nie trwała długo, nasz wschodni sąsiad tym razem zajął Psków, zaś na północy jawił się już kolejny problem, bowiem nowy wielki mistrz Zakonu Krzyżackiego Albrecht Hohenzollern uzyskawszy poparcie cesarza Maksymiliana miał również nadzieję na sojusz z Moskwą. A w sprawę mieli się jeszcze wnieść Habsburgowie...

Moskwa zyskała bowiem sojusznika, przynajmniej formalnie, w osobie Maksymiliana Habsburga. Wojna trwała dalej. Polska utraciła m.in. Smoleńsk. Przełomowa dla Polski stała się bitwa pod Orszą z 8 września 1514 roku, w której wojskami polskimi dowodził Konstanty Ostrogski.

W międzyczasie Zygmunt I podejmował działania dyplomatyczne, mające na celu odciążenie Habsburgów od przymierza z Wasylem, co mu się udało. Niezwykle ważny w tym kontekście był słynny zjazd wiedeński z 1515 roku, na którym spotkali się cesarz Maksymilian oraz Zygmunt i Władysław. Łącznie podpisano wtedy 5 dokumentów. Pierwsze trzy z nich dotyczyły zaplanowanych małżeństw: syn Władysława Ludwik miał poślubić wnuczkę Maksymiliana Marię, Elżbieta, a brat wspomnianej Marii miał pojąć za żonę córkę Władysława Annę. Zgodnie z czwartym dokumentem Maksymilian zdejmował banicję z Gdańska i Elbląga, natomiast na mocy piątego adoptował Ludwika Jagiellończyka. Relacje z Habsburgami miały już później zresztą zostać wzmocnione małżeństwem Zygmunta Augusta z Elżbietą Habsburżanką.

To nie był jednak koniec kłopotów. W roku 1517 bowiem Moskwa zawarła sojusz z Krzyżakami. W roku 1519 Polska znowu musiała walczyć z Moskwą, po której stronie tym razem walczyli Tatarzy, którzy najechali ziemie ruskie. W międzyczasie jednak chan Mehmed Girej zmienił front i w 1520 roku wyruszył z wyprawą na Moskwę, z której nawet uciekł wtedy car. Nie miało to jednak większego wpływu na relacje Moskwa-Polska, ponieważ zawarty został jedynie rozejm. Do działań wojennych powrócono w latach 30. O podjęciu próby odbicia ziemi siewierskiej sejm zdecydował w 1534. W roku 1535 udało się nawet zdobyć Homel i Starodub, tyle że... żołnierzom skończył się czas zaciągu, na jego przedłużenie nie przeznaczono pieniędzy, wobec czego wojsko się rozeszło. Ostatecznie kampania nie zakończyła się więc sukcesem i walki przerwano zawieszeniem broni w 1537 roku.

Zygmunt Stary i jego życiorys, czyli polityka wewnętrzna i zagraniczna, rodzina, potomstwo, dzieci, żona i biografia

Zygmunt I Stary, król Polski - fot. domena publiczna

Panowanie Zygmunta Starego przyniosło także rozwiązanie także kwestii krzyżackiej. W roku 1519 sejm w Piotrkowie uchwalił wyegzekwowanie praw od Krzyżaków, kiedy zaś Albrecht Hohenzollern odmówił złożenia hołdu, rozpoczęła się wojna. Polską ofensywą kierował hetman Mikołaj Firlej, który zdobył 9 grodów krzyżackich. Na późniejszym etapie walk rozbita została flota Zakonu, a Królewiec został zablokowany. Albrecht poprosił o rokowania, które jednak zerwał, kiedy zebrane zostały zaciężne posiłki, które miały uderzyć na Polskę z zachodu, z Niemiec. Do Polski wkroczyła licząca 20 000 żołnierzy armia Schomberga, która skierowała się na Wielkopolskę, próbowała też przedostać się przez Nową Marchię do Prus, jednakże utknęła na linii Wisły. Później natomiast Schomberg utknął pod Gdańskiem, dokąd podążył za nim Firlej. Armia Schomberga została zmuszona do odwrotu, który dodatkowo utrudniała jej „partyzantka” kaszubska. Późniejsze działania wojenne nie dały już nic ani Polsce, ani Krzyżakom. Ostatecznie rozejm przewidziany na 4 lata zawarty został 21 kwietnia 1521 roku. Kiedy ten czas się skończył, Zygmunt Stary wbrew opinii sejmku postanowił podjąć pertraktacje z Albrechtem, który zgodził się stać się jego lennikiem. W dniu 8 kwietnia 1525 roku zawarty został traktat, zaś 10 kwietnia miał miejsce słynny hołd pruski, kończący wieloletni konflikt Polski z Zakonem Krzyżackim.

Zygmunt Stary i relacje z Turcją, dokonania, sprawa Petryły i wojna kokosza

Nazwa zaś wojna kokosza wzięła się z tego, że obojująca szlachta zjeść miała wszystkie kury w okolicy.

CONVENIENT
LOCATIONS

W biznesie od 1971 roku

STORAGE®

www.ezmini.com

- Moze macie duzo niepotrzebnych rzeczy w domu?
- Moze w garazu nie ma miejsca na samochod?
- Moze Biznes zajmuje duzo miejsca w waszym domu?
- Moze planujecie przeprowadzke?

Nie ma problemu. Porównajcie nasze ceny i warunki usług z tym co zaproponują wam nasi konkurenci. Możecie być pewni - przekonacie się sami, że **EZ_STORAGE** jest najlepszym biznesem!

COUPON

KLIENCI MOGA
SKORZYŃAC
Z JEDNEGO
BEZPŁATNEGO
MIESIACA
WYNAJMU U NAS

FREE!^{*}
**1 Month
Storage**

FREE \$25

Wawa
Gift Card^{*}

FREE!^{*}
**Local Move-In
Truck**

1800 Street Rd., Warrington, PA 18976
215-491-1600

351 Red Lion Rd., Huntindon Valley,
PA 19006
215-938-9343 - redlion@ezmini.com

289 DeKalb Pike, North Wales, PA 19454
215-699-6002 - montgomery@ezmini.com

36 E. Township Line Rd, Elkins Park,
PA 19027 Cheltenham
215-379-1636 - elkinspark@ezmini.com

7425 State Rd., Philadelphia,
PA 19136 Mayfair/Holmesburg
215-331-9398 - stateroad@ezmini.com

MEDYCZNE NOWOŚCI

PROJEKT USTAWY BUDŻETOWEJ NA SEJMOWEJ KOMISJI ZDROWIA. W PRZYSZŁYM ROKU NA ZDROWIE POPŁYNIE 195 MLD ZŁ

Ponad 195 mld zł popłynie na ochronę zdrowia z budżetu państwa i NFZ w 2024 roku, zgodnie z rządowym projektem ustawy budżetowej, którym dziś – w części dotyczącej zdrowia – zajmowała się sejmowa Komisja Zdrowia. To o 30 mld zł więcej niż kwota zaplanowana w budżecie na 2023 rok.

W 2024 r. na ochronę zdrowia zaplanowano ponad 195 mld zł.

W rządowym projekcie ustawy o budżecie uwzględnione zostały też dodatkowe 3 mld złotych, które zamiast na media publiczne, zgodnie z deklaracją rządu, mają trafić w 2024 roku m.in. na onkologię dziecięcą.

Zaplanowana w budżecie na 2024 rok kwota, która ma być przeznaczona na zdrowie to również o 4 mld złotych więcej niż przewiduje ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w której zapisane są minimalne poziomy corocznych nakładów na ochronę zdrowia.

– Zawsze ubolewałam nad tym - i tu się nic nie zmieniło, że odnosimy się w tej ustawie do PKB sprzed dwóch lat. To nie jest uczciwe, bo trochę mieszamy w głowach opinii publicznej. Wszyscy myślą, że jest tak fajnie, bo mamy już 6 czy 7% PKB, a faktycznie takiego poziomu nie mamy – mówiła na posiedzeniu sejmowej Komisji Zdrowia minister Izabela Leszczyńska.

Większe środki na szkolenia specjalizacyjne, inwestycje i programy zdrowotne

Zgodnie z projektem ustawy budżetowej, w 2024 roku nakłady na zdrowie w części 46, która pozostaje w dyspozycji ministra zdrowia, mają wynieść ponad 27 mld zł, czyli o 13 mld zł więcej niż zaplanowano w ustawie budżetowej z 2023 roku. Ministerstwo planuje zwiększyć m.in. nakłady na szkolenia specjalizacyjne o 2 mld zł, w porównaniu z kończącym się właśnie rokiem. Zwiększone mają też być wydatki na szkolnictwo wyższe i naukę, co ma związek z zapowiedzianą przez rząd podwyżką wynagrodzeń w sferze budżetowej. Środki z budżetu ministra zdrowia mają być też przeznaczane na trwające i nowe inwestycje w ochronie zdrowia i programy zdrowotne, w tym nowym program leczenia niepłodności metodą in vitro. Ponad 4 mld złotych trafi też do Funduszu Medycznego.

W rezerwie MZ są też zagwarantowane pieniądze na działanie telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży.

- Budżet, z którym przychodzimy dziś na sejmową Komisję Zdrowia, jest właściwie budżetem poprzedniego rządu. Zmieniliśmy tylko tyle, że dodaliśmy rezerwę celową w wysokości 500 mln zł na in vitro, 10 mln na telefon zaufania i dołożyliśmy 3 mld złotych, które będą przekazane do NFZ w formie obligacji skarbowych – co mnie nie cieszy i nigdy mnie nie cieszyło, ale sytuacja finansów publicznych jest taka, że nie mogliśmy sobie pozwolić na powiększenie deficytu – wyjaśniała minister zdrowia na posiedzeniu sejmowej Komisji Zdrowia. Dodatkowe 3 mld zł dla NFZ znalazły się w ustawie o budżecie. Pieniądze te NFZ będzie mógł wydać wyłącznie na leczenie onkologiczne

dzieci do 18 roku życia, na psychiatrię dzieci i młodzieży i leczenie chorób rzadkich.

NOWATORSKA METODA LECZENIA JASKRY W SZPITALU W GLIWICACH

Szpital Miejski nr 4 w Gliwicach dołączył do ścisłego grona placówek medycznych, w których przeprowadzane są zabiegi przeciwjaskrowe z wykorzystaniem tzw. mikrostenów czyli maleńkich rurek regulujących poziom ciśnienia w oku.

Taki zabieg nie trwa długo, nie jest obciążony dużym ryzykiem i daje komfort pacjentowi, u którego np. metody farmakologiczne nie do końca się sprawdzały. Co ważne, nie ma ograniczeń wiekowych, liczy się kwalifikacja medyczna. Dzięki wprowadzeniu na stałe tych procedur możemy skuteczniej pomagać pacjentom – wyjaśnia dr Anna Wieczerska-Dec kierująca oddziałem okulistyki w Szpitalu Miejskim nr 4 w Gliwicach.

Nowatorska metoda leczenia jaskry w Szpitalu w Gliwicach

Najbardziej dotkliwymi następstwami jaskry są uszkodzenie nerwu wzrokowego, zawężenie pola widzenia oraz dyskomfort związany z koniecznością regularnego podawania specjalnych kropli do oczu, co dla wielu chorych bywa skomplikowane w codziennym życiu. Szacuje się, że w Polsce na jaskrę choruje nawet milion osób, ale część z nich nie ma o tym pojęcia. Uszkodzenie nerwu wzrokowego może być bardzo skryte, często zdarza się, że pacjent zgłasza się do okulisty z powodu pogorszenia widzenia i nie wie, że ma wysokie ciśnienie w oku. Choroba zdążyła już się mocno rozwinąć – tłumaczy dr Wieczerska-Dec.

Jaskra nazywana „złodziejką wzroku” pozostaje chorobą nieuleczalną, ale mamy coraz lepsze metody, aby nad nią panować – podkreśla okulistka. Możemy zmniejszać ciśnienie w oku, ograniczać postęp choroby, ale nie możemy jeszcze doprowadzić do całkowitego wyzdrowienia. To na pewno jedno z najważniejszych wyzwań w okulistyce – podsumowuje specjalistka.

Choroba może rozwijać się na tle genetycznym, dlatego pacjenci, którzy mają w rodzinie osoby zmagające się z jaskrą, powinni szczególnie zadbać o regularne badania okulistyczne.

PROF. MAREK RĘKAS: W POLSCE ŁATWIEJ ZOPEROWAĆ ZAĆMĘ NIŻ DOSTAĆ SIĘ DO OKULISTY

W kraju wykonujemy 350 tys. operacji zaćmy rocznie. To dobry wynik, na poziomie europejskim. Mamy jednak nad czym pracować, bo dostępność w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej wymaga poprawy - wskazuje prof. Marek Rękas, konsultant krajowy ds. okulistyki. Jak zaznacza, w Polsce łatwiej zoperować zaćmę, niż dostać się do okulisty.

Prof. Rękas zwraca uwagę, że poza zaćmą to zwyrodnienie plamki żółtej związane z wiekiem jest najczęstszą przyczyną upośledzenia widzenia w krajach rozwiniętych, do których należymy. - Tu mamy także dobry program lekowy, pacjenci leczeni są wszystkimi dostępnymi na

świecie typami leków – wylicza konsultant krajowy ds. okulistyki.

MŁODY POLAK PODBIJA ŚWIATOWĄ MEDYCYNĘ. MA NOWY SPOSÓB NA RAKA

Jest przed 30-stką, a opatentował już trzy wynalazki medyczne. Adam Kowalewski z Centrum Onkologii w Bydgoszczy pracuje nad nowym sposobem walki z rakiem. To może być rewolucja.

1. Młody Polak podbija światową medycynę

Adam Kowalewski to lekarz, który podbija światową medycynę, choć ma dopiero 29 lat. Jego dorobek naukowy jest imponujący: trzy opatentowane wynalazki medyczne i liczne publikacje w prestiżowych czasopismach m.in. "American Journal of Clinical Pathology" czy "Cancer". Do tego seria grantów i nagrody.

Aktualnie Kowalewski, który specjalizuje się w cytopatologii, pracuje nad nowym sposobem walki z rakiem.

- W patomorfologii onkologicznej znane jest powiedzenie: "Duży materiał – duża diagnoza, mały materiał – mała diagnoza". Oznacza to, że w celu postawienia definitywnej diagnozy nowotworu preferowane jest przebadanie dużego materiału, najlepiej operacyjnego. Jednak kluczowe informacje, takie jak rodzaj nowotworu i jego potencjał złośliwości, zawarte są w każdej pojedynczej komórce nowotworowej. Ten fakt wykorzystuje się w cytopatologii, gdzie badana jest minimalna ilość materiału – tłumaczył Kowalewski w rozmowie z "Gazetą Wyborczą".

2. Trzy patenty przed 30-stką

W ubiegłym roku Adam Kowalewski razem z Łukaszem Szybergiem opatentował prowadnicę igły medycznej, która ma usprawnić biopsję, czyli pobieranie materiału genetycznego. Jak tłumaczył młody lekarz, chodzi o to, by łatwiej trafić igłą w badaną zmianę, a tym samym zmniejszyć ryzyko powikłań.

Kolejny opatentowany wynalazek to urządzenie zapewniające większą kontrolę nad igłą podczas biopsji.

W listopadzie 29-latek dowiedział się, że patent uzyskał również jego trzeci wynalazek.

- To urządzenie do wykonywania rozmazów cytologicznych. Automatyzuje proces rozprowadzania próbki na szkiełku mikroskopowym, aby wyeliminować część artefaktów i ułatwić diagnostykę – wyjaśniał lekarz.

- Rewolucja dzieje się na naszych oczach. Lekarze, a w szczególności patomorfolodzy, oglądają ją z najlepszych miejsc - zaznaczył.

ГОРОСКОП НА НЕДЕЛЮ

Впереди относительно спокойная и даже немного сонная неделя. Важно определить для себя главную цель на ближайшие пару месяцев и по составленному плану выполнять конкретные шаги. Делайте все без спешки, и это пойдет в копилку будущего успеха. Выстраивая методично и верно планы на каждый день, учитывая каждую деталь, в скором времени старания приведут к желаемому результату.

ОВЕН

Финансовое положение можно оценить как среднее, успех зависит только от вашей активности. Вам будет хватать на все необходимое, но без особых излишеств. Вероятно получение выгодного кредита, наследства, спонсорских вливаний.

ЛЕВ

В деловом отношении удачна вся неделя, особенно ее вторая половина. Деловая активность будет бить через край, благодаря чему вы сможете свернуть горы. Вместе с тем вам не нужно действовать в одиночку – ищите сотрудничество с другими людьми.

СТРЕЛЕЦ

В этот период очень даже вероятно укрепление торговых связей с надежными союзниками, которые предоставят лояльные условия сотрудничества. Именно в январе, возможно и на этой неделе, будет заложен фундамент будущего успеха.

ТЕЛЕЦ

Дружные семьи будут решать различные вопросы, связанные с расширением недвижимости и образованием детей. Для влюбленных союзов этот период весьма противоречив, особенно для тех, кто не прочь увязнуть в любовном «треугольнике».

ДЕВА

Фортуна на вашей стороне! Личная жизнь в целом мирная, спокойная и дарит вам много радости. Семейные пары счастливы успехам детей, молодые активно выстраивают совместное будущее с любимым человеком.

КОЗЕРОГ

Бизнесмены займутся реорганизацией имеющихся в наличии ресурсов: возможно, пришло время кого-то уволить или нанять толковых специалистов, купить оборудование, отправить сотрудников на обучение.

БЛИЗНЕЦЫ

Для большинства представителей вашего знака это практически бездельная неделя. Приоритет у многих сейчас – на семью и детей. Однако активизация будет наблюдаться в сфере туризма, недвижимости, строительства.

ВЕСЫ

У наемного сотрудника появится шанс перейти на более хорошую должность на текущем месте или после перехода на другую работу. Планеты дарят вам вдохновение и множество подарков Судьбы, которых вы так долго ждали.

ВОДОЛЕЙ

Возможны незапланированные расходы бытового характера, особенно у семейных пар. Однако переживать не стоит – дыры в бюджете покроет февраль. В личных отношениях наступает время безудержных страстей: вас бросает из огня да в полымя.

РАК

Неделя принесет множество подарков от Судьбы. Однако относится это исключительно к карьерной сфере – именно здесь вас ждет то, о чем давно мечтали. Сотрудничество с коллегами из других городов или стран развивается в целом удачно.

СКОРПИОН

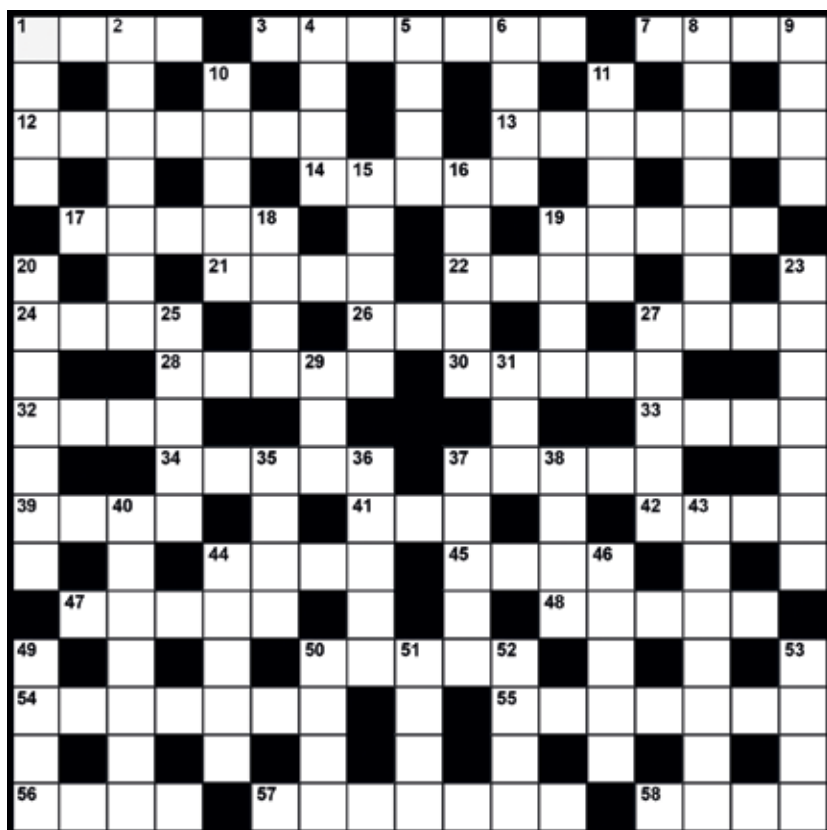
Главная опасность этой недели – истощение организма. Причиной могут выступить снижение иммунитета, усталость из-за работы, дефицит витаминов и солнца. Большая угроза вирусных заболеваний существует у пожилых людей.

РЫБЫ

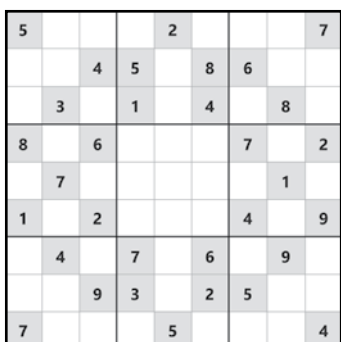
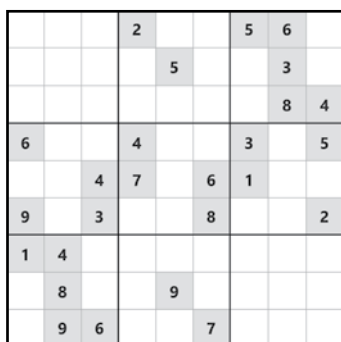
Неделя более-менее спокойна, все напряженные вопросы сами по себе утихомятся, а вы будете удивлены тем, что произошло. Возможно увлекательное путешествие, которое принесет яркие впечатления и снизит вероятность конфликтов в союзах.

КРОССВОРД

По горизонтали: 1. То, что действительно произошло, происходит, существует. 3. Тонкий высокий каблук женской туфли. 7. В США: преуспевающий молодой человек, получивший хорошее образование. 12. Поверхность земли без гор и холмов. 13. Сооружение для укрытия от пуль, снарядов и отравляющих веществ. 14. Срубленное дерево вместе с вершиной, очищенное от сучьев. 17. Алгебраическое выражение. 19. Чертеж поверхности небесного тела. 21. Топливо, используемое в производстве чугуна. 22. Основная единица учёта в генетике микроорганизмов. 24. Чернокожий, темнокожий человек, негр (стар.). 26. Мужчина как носитель характерных черт своего народа, своей среды. 27. Обсуждение чего-нибудь, в котором каждый отстаивает своё мнение. 28. Углубление в грунте, по которому течёт водный поток. 30. Вид древесины. 32. Музыкальное произведение для одного певца или певицы. 33. Руководитель учреждения, фирмы. 34. Одиная австралийская домашняя собака. 37. Резкое кратковременное усиление ветра. 39. Месяц календарного года. 41. Самец кошки. 42. Молодая, ещё не ягнившаяся овца. 44. Государственная территориальная единица с внутренним самоуправлением в некоторых странах. 45. Обещание. 47. Род многолетних травянистых растений семейства зонтичных. 48. Графическое изображение прямоугольника, внутри которого помещён какой-нибудь текст. 50. Денежное взыскание в наказание за что-нибудь. 54. Отверстие для стрельбы в оборонительном сооружении. 55. Беспорядочная смесь. 56. Оригинальная импровизационная музыка с неровным ритмом и темпом. 57. Трикотажная кофта без пуговиц. 58. Бытовой электрический прибор.

По вертикали: 1. Комедия или водевиль лёгкого, игривого содержания. 2. Каравай хлеба. 4. Мельчайшие частицы чего-либо. 5. В старину: броня, защищающая от холодного оружия. 6. Орудие наказания. 8. Момент обострения, усиления чего-нибудь. 9. Атмосферное явление. 10. Приспособление, защищающее отдельные части тела игрока от ушибов, ударов при игре в футбол, хоккей. 11. Руководитель факультета. 15. Аркан со скользящей петлей. 16. Плотная ткань с войлокообразным застилом. 18. Порода комнатных собак. 19. То же, что лошадь. 20. Бой, битва. 23. Ампула актёра. 25. Витая верёвка. 27. Холодное оружие. 29. Участок земной суши, занятый многолетней травянистой растительностью. 31. Раствор смол в спирте, покрывающий блестящим слоем поверхность. 35. Тонко скрученная пряжа. 36. Музыкальное произведение для восьми инструментов. 37. Занавесь. 38. Стальной проволочный трос, с помощью которого буксируется трал. 40. Прямая черта на бумаге, на какой-нибудь поверхности. 43. Полёт под углом после удара о какую-нибудь поверхность. 44. Характерный момент, частность. 46. Клеймо, выжигаемое на коже или рогах животных. 49. Приспособление в форме круга. 50. Шуточное изображение человека. 51. Налаженный ход чего-нибудь. 52. Помещение в театре для пребывания зрителей перед началом спектакля, концерта. 53. Разряд, уровень.

ПО ГОРИЗОНТАЛИ:
 1. КАЗИНА, 2. ВОЙСКО, 3. ЛИБРЕТТИСТ, 5. ДИКТОФОН, 6. ВАТРУШКА, 7. СТРЕКОЗА, 8. РЕТИРАДА, 9. ХИЖИНА, 11. УТОПИЯ, 12. АНТЬЕ, 13. ТУНИКА, 14. ИНСТРУКТОР, 15. УСКОРЕНТЕЛЬ, 16. АПО-СТРОФ, 18. ОТКАЗ, 20. КОРНИШОН, 22. АВАНТЮРА, 24. БОГАТЫРЬ, 26. БРУСНИКА, 29. РАСТОПКА, 33. БАРАБИС, 34. КРОНА, 36. ЛИСИТОПАД, 39. ТРАКТОРИСТ, 40. УПРАВЛЕНИЕ, 41. ОВЧИНА, 42. МАСЛО, 43. ПОНЧИК, 38. ДРЕНАЖ.
 ПО ВЕРТИКАЛИ:
 4. УДАВ, 8. РАКА, 11. УТОПИЯ, 12. АНТЬЕ, 13. ТУНИКА, 14. ИНСТРУКТОР, 15. УСКОРЕНТЕЛЬ, 16. АПО-СТРОФ, 18. ОТКАЗ, 20. КОРНИШОН, 22. АВАНТЮРА, 24. БОГАТЫРЬ, 26. БРУСНИКА, 29. РАСТОПКА, 33. БАРАБИС, 34. КРОНА, 36. ЛИСИТОПАД, 39. ТРАКТОРИСТ, 40. УПРАВЛЕНИЕ, 41. ОВЧИНА, 42. МАСЛО, 43. ПОНЧИК, 38. ДРЕНАЖ.

BOC 731 Red Lion Road, Philadelphia, PA 19115

Tel.: **215-677-8770**
Fax.: **215-677-8748**

Бесплатная доставка на дом!

ПРЕДОСТАВЛЯЕМ ВАМ ПО РЕЦЕПТУ ВРАЧА ВСЕ СУЩЕСТВУЮЩИЕ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ, ПРИБОРЫ И ПРИСПОСОБЛЕНИЯ ДЛЯ УХОДА ЗА БОЛЬНЫМИ

- Средства передвижения: костыли, ходунки и палочки
- Кислородные и дыхательные аппараты для использования на дому
- Аппараты для измерения давления и сахара в крови
- Диабетическая обувь, стельки, носки и чулки
- Лечебные пояса и наколенники из натуральной шерсти
- Регулируемые кресла-помощники

WEB: www.vspmedicalsupply.net
E-MAIL: vspsupply@verizon.net

KV EXPRESS CDL SCHOOL

Подготовка К Сдаче На CDL
Commercial drivers license в течении 3-6 дней.

Готовим для сдачи на пермит на CDL на русском языке
Назначаем appointment на сдачу экзамена

После сдачи экзамена платный тренинг

После получения CDL – 100% трудоустройство

267-632-3653, 203-570-4915, 347-224-3893 • kvexpresscdl.com

ROYAL PASSAGE
LEASBY RESTAURANT

9309 Krewstown Rd., Philadelphia PA 19115
267-994-4903

PASSAGE
RESTAURANT

10783 Bustleton Ave, Philadelphia PA 19116
267-538-4157

ОБСЛУГОВУЄМО:
Урочистості та зустрічі.
Сніданки, обіди, вечери.
Гарантована доставка.

www.royalpassage.net

ДІАГНОСТИКА ТА РЕМОНТ ВАШОГО АВТА

- ✳ ЯКІСНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ АВТОМОБІЛІВ
- ✳ КОМП'ЮТЕРНА ДІАГНОСТИКА
- ✳ ЯКІСНИЙ РЕМОНТ ПІДВІСКИ
- ✳ РЕМОНТ ГАЛЬМІВНОЇ СИСТЕМИ
- ✳ РЕМОНТ ПАЛИВНОЇ СИСТЕМИ
- ✳ ЗАМІНА МАСЛА ТА ФІЛЬТРІВ
- ✳ ШИНОМОНТАЖ
- ✳ STATE AND EMISSION INSPECTION

520 VETERANS HWY
BRISTOL, PA 19007

+1 (267) 391-6283 STAS
+1 (718) 607-8200 DENIS

Expert Home Care, Inc.
Phone: 215-364-0340
Fax: 215-364-3918

1200 BUSTLETON PIKE, SUITE 14,
FEASTERTVILLE, PA 19053

МЫ ДЕЙСТВИТЕЛЬНО ЭКСПЕРТЫ
В СФЕРЕ ОБСЛУЖИВАНИЯ
ПОЖИЛЫХ ЛЮДЕЙ
НА ДОМУ

20 лет в бизнесе!

ТЕПЛО, ЧУТКОСТЬ,
ВНИМАНИЕ И ВЫСОКИЙ ПРОФЕССИОНАЛИЗМ
ВСЕ ЭТО ВЫ НАЙДЕТЕ ТОЛЬКО У НАС!

Petra's Auto Service

7329 Oxford Avenue
Philadelphia, PA 19111
(215) 745-0464

COMPLETE REPAIRS
DOMESTIC & IMPORTED
**WE SELL NEW & USED TIRES
FOR LOW PRICES**

**AIR CONDITIONING, BRAKES,
TIRES, F-R SUSPENSIONS,
ELECTRIC INSPECTION**

House Heat

AIR-CONDITIONING

Ремонт и установка хитеров и кондиционеров

Discount для пенсионеров

Phone: **267-407-5220 (German Popov)**

РЕМОНТ БЫТОВОЙ ТЕХНИКИ

267-800-6976 Alex

- холодильники
- стиральные и сушильные машины
- электрические и газовые плиты
- посудомоечные машины

**БЕЗКОШТОВНІ ОБІДИ ТА ВЕЧЕРІ
ДЛЯ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ,
ЩО МАЮТЬ ВІДПОВІДНУ ПРОГРАМУ ШТАТУ ПЕНСИЛЬВАНІЯ.**

**ДОСТАВЛЯЄМО ТРИЧІ НА ТИЖДЕНЬ
ГАРЯЧІ ОБІДИ, ВЕЧЕРІ ТА СВІЖІ ПРОДУКТИ.
ТЕПЕР ВИ САМІ СКЛАДАЄТЕ СВОЄ ВЛАСНЕ МЕНЮ
ЩОНАЙМЕНШЕ НА ТИЖДЕНЬ НАПЕРЕД.
ШИРОКИЙ ВИБІР СТРАВ ТА ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ
(МЕНЮ ОНОВЛЮЄТЬСЯ РАЗ У МІСЯЦЬ).**

ДОПОМАГАЄМО ПЕРЕВІРИТИ
НАЯВНІСТЬ, А ТАКОЖ
ПРИ ПОТРЕБІ ОТРИМАТИ
ПРОГРАМУ ШТАТУ
ПЕНСИЛЬВАНІЯ.
У ВИПАДКУ НЕОБХІДНОСТІ
ОТРИМАТИ БУДЬ-ЯКУ
ІНФОРМАЦІЮ ЩОДО ДОСТАВКИ
ЧИ ПРОГРАМИ ЗАГАЛОМ
ТЕЛЕФОНУЙТЕ ЗА НОМЕРОМ

267-921-9354

MEALS DIRECT, LLC
3853 Aramingo Ave,
Unit 27 Philadelphia, PA 19137

Office@mealsdirect.info Mon - Fri 9 am - 5 pm

**CONVENIENT
LOCATIONS**

С 1971 года в бизнесе

STORAGE

www.ezmini.com

- У вас слишком много вещей в доме?
- В вашем гараже не хватает места для автомобиля?
- Бизнес занимает ваш дом?
- Может быть вы собираетесь переезжать?

Нет проблем! Сравните наши цены и наши условия с тем, что могут предложить наши конкуренты. Мы уверены - вы убедитесь сами, что **EZ storage - лучший в бизнесе!**

FREE!
1 Month
Storage

FREE \$25
Wawa
Gift Card*

FREE!
Local Move-In
Truck

351 Red Lion Rd., Huntingdon Valley, PA 19006
215-938-9343 - redlion@ezmini.com

1800 Street Rd., Warrington, PA 18976
215-491-1600

289 DeKalb Pike, North Wales, PA 19454
215-699-6002 - montgomery@ezmini.com

36 E. Township Line Rd, Elkins Park, PA 19027 Cheltenham
215-379-1636 - elkinspark@ezmini.com

7425 State Rd., Philadelphia, PA 19136 Mayfair/Holmesburg
215-331-9398 - stateroad@ezmini.com

BroCo
WASTE & RECYCLING

BrocoWaste.com

215-795-5555

Обслуживаем Филадельфию
и прилегающие города.

10-40 яردовые Roll-Off мусорные контейнеры в аренду.
Быстрая доставка, доступные цены.

- Commercial: Коммерческие проекты (roofing, construction, etc.).
- Businesses: Любой бизнес.
- Residential: Жилые комплексы, Жилые дома.

